

আন্বেষণ

অষ্টম বছৰ ■ নৱম সংখ্যা ■ অক্টোবৰ, ২০২১

সেউজ বিপ্লৱ : কি আৰু কিয় ?

পেৰালিম্পিক

কোন কোন যাবা মহাকাশলৈ ?

বৰফৰ তৰপৰ তলত মাছ

ছাৰ লুডবিগ গাটমেন

ড° গ্লেন চিৰ্গ

শিবসাগৰ পুখুৰী

অন্বেষণ

অষ্টম বছৰ, নৱম সংখ্যা, অক্টোবৰ ২০২১ চন

অন্বেষণ, অসম জাতীয় বিদ্যালয়ৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত সাধাৰণ জ্ঞান-ভিত্তিক এখন মাহেকীয়া আলোচনী

ANWESHAN, A Monthly inhouse journal of Assam Jatiya Bidyalay,
Published by Assam Jatiya Bidyalay Educational and Socio-Economic Trust
Email : assamjatiyabidyalay@gmail.com
Website : assamjatiyabidyalay.com

সূচীপত্ৰ

- ২ সেউজ বিপ্লৱ : কি আৰু কিয় ?
  - অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা
- ৪ এটি মহান জীৱনৰ আৰম্ভণি
  - অপৰ্ণা দেৱী
- ৬ দেশ-বিদেশৰ খবৰ
  - কুশল গোস্বামী
- ৯ খবৰৰ লেছেৰি বোটলা
  - কুশল গোস্বামী
- ১০ তালান্ধী চকী বা চেকপ'ষ্ট
  - মানসী বৰুৱা
- ১২ চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা
- ১৮ প্লুট'নিয়াম
  - ছায়াস্মিতা বৈশ্য
- ১৯ **Did You Know**
  - Dimple Talukdar
- ২০ **Stories from Shakespeare's Plays**
  - Bhaktimala Saikia
- ২১ চুড'কু
- ২২ পৰ্বতাবোহণকাৰীৰ আকৰ্ষণ : সপ্তশৃংগ
  - কান্তান্ত্ৰী গোস্বামী
- ২৪ মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ
  - ৰবীন্দ্ৰ বৰ্মন
- ২৫ কুইজ
  - সীমান্ত কলিতা
- ২৬ কোন কোন যাবা মহাকাশলৈ ?
  - মহানন্দ শৰ্মা
- ২৮ শিৱসাগৰ পুখুৰীৰ চাৰিপাৰ
  - সোণালী গগৈ
- ৩০ শীতপ্ৰধান ঠাইত জলচৰ প্ৰাণীবোৰ জীয়াই থাকে কেনেকৈ ?
  - নিবেদিতা তালুকদাৰ
- ৩১ পেৰালিম্পিকৰ কথা
  - জাহ্নৱী বৰুৱা

সম্পাদক : ডা° নাৰায়ণ শৰ্মা (অবৈতনিক)
সহযোগী সম্পাদক : পংকজ দত্ত
উপ-সম্পাদক : কুশল গোস্বামী, ডা° লিপিমণি দত্ত,
ডিম্পল তালুকদাৰ
ব্যৱস্থাপনা : দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰী (অবৈতনিক)

বেটুপাত : কুঞ্জৰ দাস
আলোকচিত্ৰ : জাহ্নৱী বৰুৱা
ছবি : পুৰ্বী ৰাণী বৰা
ডিটিপি : প্ৰশান্ত বৰঠাকুৰ
আৰ্হি পাঠ : কুলধৰ কলিতা
মূল্য : বিছ টকা

অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ হৈ দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰীৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত,
অজাবি ন্যাসৰ ছপাশাল, অসম জাতীয় বিদ্যালয় চৌহদ, নুনমাটি, গুৱাহাটী-৭৮১০২০ত প্ৰণৱ শৰ্মাৰ দ্বাৰা মুদ্ৰিত।

সেউজ বিপ্লৱ : কি আৰু কিয় ?

■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা

সেউজ বিপ্লৱ কি ?

সেউজ বিপ্লৱ হ'ল কৃষি পদ্ধতিক পৰম্পৰাগত পদ্ধতিৰ পৰা ঔদ্যোগিক পদ্ধতিলৈ উত্তৰণ ঘটোৱাৰ এক প্ৰক্ৰিয়া। ইয়াক তৃতীয় কৃষি বিপ্লৱ বুলিও জনা যায়। বিশ্বত সেউজ বিপ্লৱ ১৯৫০ৰ দশকত আৰম্ভ হৈছিল আৰু ১৯৬০ৰ দশকৰ শেষভাগলৈ বা তাৰ পাছতো এই বিপ্লৱৰ অংশ ৰূপে নানা আৱিষ্কাৰ আৰু ইয়াৰ লগত সম্পৰ্কিত কাম-কাজ চলি আছিল। সেউজ বিপ্লৱৰ ফলত বিশ্বৰ বিভিন্ন দেশত কৃষিৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱহৃত হোৱা পদ্ধতিসমূহৰ আমূল প্ৰযুক্তিগত পৰিবৰ্তন আহিছিল। ফলস্বৰূপে বিশ্বত কৃষি শস্যৰ উৎপাদন যথেষ্ট বাঢ়ি গৈছিল।

‘সেউজ বিপ্লৱ’ শব্দ দুটা ক’ৰ পৰা আহিল ?

সেউজ বিপ্লৱ বহু আগৰে পৰা আৰম্ভ হ’লেও ১৯৬৮ চনৰ ৮ মাৰ্চৰ আগলৈকে এই পৰিঘটনা বুজাবলৈ ‘সেউজ বিপ্লৱ’ শব্দ দুটা ব্যৱহাৰ কৰা হোৱা নাছিল। ‘ইউ এছ এজেসী ফৰ ইণ্টাৰনেশ্বেল ডেভেলপমেণ্ট’ নামৰ সংস্থাটোৰ এজন প্ৰশাসক উইলিয়াম এছ গাউডে (William S Gaud) ‘সেউজ বিপ্লৱ’ শব্দ দুটা প্ৰথম ব্যৱহাৰ কৰিছিল। ১৯৬৮ চনৰ ৮ মাৰ্চত অনুষ্ঠিত এখন সভাত তেওঁ নিজৰ ভাষণত কৈছিল—“কৃষি খণ্ডত হোৱা এনেবোৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিবৰ্তনে এক নতুন বিপ্লৱৰ সূচনা কৰিছে। এয়া

ছোভিয়েটৰ ভয়াবহ ‘ৰঙা বিপ্লৱ’ নহয় বা ইৰাণৰ শ্বাহৰ ‘শ্বেত বিপ্লৱ’ৰ লগতো ইয়াক তুলনা কৰিব নোৱাৰি। মই এই বিপ্লৱক ‘সেউজ বিপ্লৱ’ বুলি অভিহিত কৰিব খোজো।’

সেউজ বিপ্লৱৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহৰ ভিতৰত আছিল—কৃষিখণ্ডত শেহতীয়া প্ৰযুক্তিৰ প্ৰয়োগ আৰু মূলধনৰ যোগাৰ, কৃষিত আধুনিক বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰ ব্যৱহাৰ, কৃষিত অধিক উৎপাদনক্ষম বীজৰ ব্যৱহাৰ, ৰাসায়নিক সাৰৰ উপযুক্ত ব্যৱহাৰ, হাল বোৱা, প্ৰয়োজনীয় পানীৰ যোগান, শস্য চপোৱা আদিত যান্ত্ৰিক ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োগ, সৰু-সুৰা ভূমিখণ্ড সামৰি বহল পথাৰ সৃষ্টি কৰি কৰা কৃষিকাৰ্য্য আদি।

মেক্সিকোত সেউজ বিপ্লৱৰ আৰম্ভণি

মেক্সিকোত সেউজ বিপ্লৱৰ জন্মস্থান বুলি কোৱা হয়। ১৯৪৩ চনত মেক্সিকোৰ ৰাষ্ট্ৰপতি মেনুৱেল আভিলা কামাকোৰ (Manuel Avila Camacho) নিৰ্দেশত আৰু চৰকাৰী অৰ্থসাহায্যত তাত সেউজ বিপ্লৱৰ প্ৰাথমিক কাম-কাজ আৰম্ভ হৈছিল। আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ, ৰাষ্ট্ৰসংঘ, ‘ফুড এণ্ড এগ্ৰিকালছাৰেল অৰ্গেনাইজেছন’ আৰু ৰকফেলৰ ফাউণ্ডেশ্বনে এই কামত যথেষ্ট সহায় কৰিছিল। নৰ্মান বৰলাগ (Norman Borlaug) নামৰ প্ৰখ্যাত আমেৰিকান কৃষি অৰ্থনীতিবিদজনক এই সেউজ বিপ্লৱৰ জনক বুলি অভিহিত কৰা হয়। অভিনৱ আৱিষ্কাৰ আৰু পদ্ধতিৰে বিশ্বৰ প্ৰায় ১০০ কোটিতকৈও বেছি লোকক দুৰ্ভিক্ষৰ কবলৰ পৰা বচোৱাৰ কৃতিত্ব তেওঁক দিয়া হয় আৰু তাৰ বাবে ১৯৭০ চনত তেওঁ ন’বেল (শান্তি) পুৰস্কাৰো লাভ কৰে।

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰই চুবুৰীয়া মেক্সিকোত এই পৰীক্ষামূলক পদ্ধতিয়ে কেনেদৰে কাম কৰে সেয়া চাব খুজিছিল আৰু তাৰ পাছতহে নিজৰ ৰাষ্ট্ৰত সেয়া প্ৰয়োগ কৰিব খুজিছিল। সেউজ বিপ্লৱে মেক্সিকোত ঈৰ্ষণীয়

বিশেষ নিবন্ধ

সফলতা লাভ কৰিছিল। তাত কৃষি উৎপাদন যথেষ্ট বাঢ়ি গৈছিল। তাৰ পাছত বিশ্বৰ আন আন দেশত সেউজ বিপ্লৱে এক গতি লাভ কৰে।

এইবাৰ ফিলিপাইনছলৈ

মেক্সিকোৰ পাছত সফলতা আহিল ফিলিপাইনছলৈ। ১৯৬০ চনত ফিলিপাইনছ চৰকাৰে ফোৰ্ড ফাউণ্ডেছন আৰু বকফেলাৰ ফাউণ্ডেছনৰ সহায়ত 'ইণ্টাৰনেশ্বনেল ৰাইচ ৰিছাৰ্ছ ইন্সটিটিউট' প্ৰতিষ্ঠা কৰে। ১৯৬২ চনত তাত এবিধ অধিক উৎপাদনক্ষম ধানৰ বীজ তৈয়াৰ কৰা হয় আৰু ১৯৬৬ চনত IR8 নামৰ অধিক উৎপাদনক্ষম বৰ্ণসংকৰ ধানৰ বীজ আৱিষ্কাৰ হয়। বিশেষকৈ IR8 বীজৰ ব্যৱহাৰৰ ফলত ফিলিপাইনছৰ বাৰ্ষিক ধান উৎপাদন ৩.৭ নিযুত টনৰ পৰা বাঢ়ি ৭.৭ নিযুত টন হ'লগৈ। ফলত ফিলিপাইনছে প্ৰথমবাৰৰ বাবে চাউলৰ ৰপ্তানি কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল।

অধিক উৎপাদনক্ষম ধান আৰু ঘেঁহুৰ বীজ আৱিষ্কাৰ সীমাবদ্ধ হোৱাৰ পাছত বিজ্ঞানীসকলে বীজৰ এনে কিছুমান নতুন প্ৰকাৰ আৱিষ্কাৰত মন দিলে, যিবোৰ প্ৰকাৰ প্ৰাকৃতিকভাবে সৃষ্টি হোৱা সম্ভৱেই নহয়। জিনীয় প্ৰযুক্তিৰ সহায়ত বিশেষ গুণসম্পন্ন জিন সংযুক্ত কৰি সৃষ্টি কৰা এনে উদ্ভিদক কোৱা হয় জিনীয়ভাবে বিকশিত জীৱ (Genetically Modified Organism – GMO)। অৱশ্যে ইয়াক বহুতে সেউজ বিপ্লৱত অন্তৰ্গত কৰাতকৈ 'জিন বিপ্লৱ'তহে অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব খোজে।

ভাৰতত সেউজ বিপ্লৱ

ব্ৰিটিছৰ শাসনৰ সময়ত ভাৰতৰ কৃষি খণ্ডৰ অবস্থা তেনেই তথৈবচ আছিল। তাৰ ফলত স্বাধীনতা লাভৰ পাছতে এই দুৰ্বল ৰাষ্ট্ৰখনৰ কিছু কিছু অঞ্চলত দুৰ্ভিক্ষৰ সৃষ্টি হৈছিল। কৃষি খণ্ডত বিত্তীয় অস্থিৰতা আছিল আৰু উৎপাদনৰ হাৰো তেনেই কম আছিল। জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা নাছিল বুলিবই পাৰি।

১৯৬১ চনত ভাৰত এক বৃহৎ দুৰ্ভিক্ষৰ সমুখীন হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছিল। এই সমস্যা সমাধানৰ উপায় বিচাৰি তেতিয়া ভাৰতৰ কেন্দ্ৰীয় কৃষিমন্ত্ৰীৰ উপদেষ্টা ড° এম এছ স্বামীনাথনে নৰ্মান বৰলাগক ভাৰতলৈ

মাতে। বৰলাগে এই সমস্যা সমাধানৰ বাবে ভাৰততো উন্নত কৃষি পদ্ধতিৰ ব্যৱহাৰৰ পোষকতা কৰে আৰু নিজে এই ক্ষেত্ৰত সহায় কৰিবলৈ গাত লয়। তাৰ পাছতো লগে লগে ভাৰতত এই কাম আৰম্ভ নহ'ল। কিন্তু ১৯৬৪-৬৫ আৰু ১৯৬৫-৬৬ চনত ভাৰতত দুবাৰ ডাঙৰ দুৰ্ভিক্ষজনিত পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হয়। তেতিয়া প্ৰধানমন্ত্ৰী লালবাহাদুৰ শাস্ত্ৰীয়ে ড° এম এছ স্বামীনাথন আৰু নৰ্মান বৰলাগক তৎক্ষণাত উচিত ব্যৱস্থা লোৱাৰ কথা ক'লে। গতিকে ১৯৬৫ চনত ভাৰততো সেউজ বিপ্লৱৰ কাম আৰম্ভ হৈ গ'ল। প্ৰথমে পঞ্জাৰ ৰাজ্যক এই কামৰ বাবে বাছনি কৰা হ'ল। তাৰ পাছত হাৰিয়ানা আৰু উত্তৰ প্ৰদেশলৈ সেউজ বিপ্লৱৰ কাম-কাজ সম্প্ৰসাৰিত কৰা হ'ল। তাৰ ফলত ভাৰতত কৃষি শস্যৰ উৎপাদন যথেষ্ট বাঢ়ি গ'ল আৰু পঞ্জাৰ ভাৰতৰ 'খাদ্যৰ ভঁৰাল' হৈ উঠিল।

সেউজ বিপ্লৱৰ সময়ছোৱাতে ভাৰতত হাল বাবৰ বাবে ট্ৰেক্টৰ, খেতি কৰিবৰ বাবে উচ্চ উৎপাদনক্ষম বীজ, উপযুক্ত ৰাসায়নিক সাৰ, পানীৰ বাবে জলসিঞ্চনৰ নলা, শস্য ৰক্ষা কৰিবলৈ কীটনাশক আদিৰ ব্যৱহাৰ আৰম্ভ হৈছিল। ভাৰতত কৃষিবিজ্ঞানী এম এছ স্বামীনাথনৰ নেতৃত্বত এই সেউজ বিপ্লৱ আৰম্ভ হৈছিল আৰু ড° নৰ্মান বৰলাগে এই বিপ্লৱ আগবঢ়াই নিয়াত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লৈছিল। ভাৰতত এই বিপ্লৱৰ বিশেষ কৃতিত্ব আছিল উচ্চ হাৰত বৃদ্ধি হোৱা ঘেঁহুৰ প্ৰজাতি আৰু বেঞ্চেৰিয়াৰ আক্ৰমণৰোধী ঘেঁহুৰ প্ৰজাতিৰ সৃষ্টি। উন্নত ধৰণৰ সাৰ, কাৰ্য্যকৰী জলসিঞ্চন পদ্ধতি আদিৰ ব্যৱহাৰৰ ফলত ভাৰতত শস্যৰ উৎপাদন বাঢ়ি আহিছিল আৰু ভাৰত খাদ্যৰ ক্ষেত্ৰত আত্মনিৰ্ভৰ হৈ পৰিছিল। ঘেঁহুৰ সৈতে আন শস্যৰ সংকৰ জাত ('কল্যাণ সোণা', 'সোণালিকা' আদি) সৃষ্টি কৰা হৈছিল।

ধানৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰততো IR8 বীজ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লোৱা হয় আৰু তাৰ ফলত কৃষকসকলে আগৰ পৰম্পৰাগত উৎপাদনৰ তুলনাত দহগুণ পৰ্য্যন্ত বেছি উৎপাদন কৰিবলৈ সক্ষম হয়। ইয়াৰ ফলত ভাৰতত চাউলৰ দাম কমি আহিল আৰু ভাৰতে আনকি খাদ্য শস্য ৰপ্তানি কৰিবলৈও সক্ষম হ'ল।

বিশেষ নিবন্ধ

সেউজ বিপ্লৱৰ ইতিবাচক ফলাফল

সেউজ বিপ্লৱৰ ফলত সমগ্ৰ বিশ্বতে যথেষ্ট পৰিমাণৰ ইতিবাচক পৰিবৰ্তন পৰিলক্ষিত হৈছে। এই বিপ্লৱৰ পাছত বিশ্বত দাবিদ্বয়ৰ হাৰ উল্লেখযোগ্যভাৱে কমি গৈছিল। এই বিপ্লৱে কোটি কোটি ভোক্তাৰ লোকক পেটৰ ক্ষুধাৰ পৰা ৰক্ষা কৰিছিল। কৃষকসকলৰ আয় বাঢ়িছিল আৰু লগতে কৃষিক্ষেত্ৰৰ লগত অন্যভাবেও জড়িত ব্যৱসায়ীসকলৰ আয়ো বাঢ়িছিল। কৃষিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় মাটিৰ পৰিমাণ হ্রাস হৈছিল আৰু আন এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ ফল হ'ল—উপযুক্ত খাদ্য বা পুষ্টিৰ অভাৱত মৃত্যু হোৱা শিশুৰ সংখ্যা যথেষ্ট কমি গৈছিল।

নেতিবাচক দিশ

সেউজ বিপ্লৱৰ বিৰুদ্ধেও মতামত সৃষ্টি নোহোৱাকৈ থকা নাই। ভাৰতৰ বন্দনা শিৱাকে ধৰি কিছু সামাজিক কৰ্মীয়ে মত প্ৰকাশ কৰিছে যে কীটনাশক আৰু ৰাসায়নিক সাৰৰ ব্যৱহাৰৰ ফলত মাটিৰ উৰ্বৰতা কমিব আৰু এই বিপ্লৱৰ দীৰ্ঘকালীন ফল হিচাপে কৃষকসকলৰ সামাজিক আৰু বিন্ধীয় সমস্যাৰ সৃষ্টি হ'ব। আনহাতে ভৌগোলিক অৱস্থানৰ বাবে যিবোৰ ঠাইত সেউজ বিপ্লৱৰ আহিলাসমূহ সঠিক ৰূপত প্ৰয়োগ কৰিব পৰা নাযাব, সেই ঠাইৰ কৃষকসকল হীনমন্যতাত ভুগিব। ❖

নিবন্ধ

এটি মহান জীৱনৰ আৰম্ভণি

■ অপৰ্ণা দেৱী

মহাত্মা গান্ধীৰ সত্য অন্বেষণৰ কাহিনীত তেওঁ জীৱনটো কেনেদৰে আৰম্ভ কৰিছিল, সেই বিষয়ে সবিস্তাৰে আমাক সকলোকে অৱগত কৰি গৈছে। গ্ৰন্থখনৰ আৰম্ভণিতে তেওঁৰ অগ্ৰজ ভ্ৰাতৃৰ তেওঁৰ বিষয়ে থকা উচ্চ ধাৰণাৰ কথা উল্লেখ কৰিবলৈ গৈ সেই ভ্ৰাতৃৰ নাম, যশ, সম্পত্তিৰ প্ৰতি থকা লালসাৰ কথাও উল্লেখ কৰিছে। লগতে গান্ধীয়ে উল্লেখ কৰিছে যে তেওঁৰ ভাতৃগৰাকী আছিল এক বিশাল অন্তৰৰ অধিকাৰী। অপৈণত বয়সত ধন, যশৰ প্ৰতি থকা স্বাভাৱিক মোহত আবদ্ধ আছিল যদিও গান্ধীৰ অগ্ৰজ ভ্ৰাতৃৰ সহজ-সৰল আচৰণ, মাত-কথা আদিয়ে সমবয়সীয়া বন্ধু-বান্ধৱক আকৃষ্ট কৰিছিল। শৈশৱত সাঁতুৰিবলৈ শিকাটো তেওঁ জৰুৰী বুলি বিবেচনা কৰিছিল। সেয়েহে গান্ধীৰ সাঁতোৰ বিদ্যাৰে শাৰীৰিক শিক্ষাৰ আদিপাঠ আৰম্ভ হৈছিল।

গান্ধীয়ে প্ৰথমে আখৰ লিখিবলৈ, সংখ্যাৰ সৈতে চিনাকি হ'বলৈ শিকে পোৰবন্দৰৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয় এখনত। পূৰণৰ নেওতা মুখস্থ কৰিবলৈ গৈ গান্ধীয়ে হেনো বাৰে বাৰে উজুটি খাইছিল। নিজকে মজলীয়া বুদ্ধি-বৃদ্ধিৰ ছাত্ৰ বুলি গণ্য কৰা গান্ধীয়ে হাইস্কুলীয়া

শিক্ষা লাভ কৰিছিল ৰাজকোটৰ এখন বিদ্যালয়ত। কিন্তু তেওঁ স্বভাৱত আছিল এজন লাজকুৰীয়া, ভয়াতুৰ, লগ-সংগ ভাল নোপোৱা আৰু খেল-ধেমালি ভাল নোপোৱা এজন ল'ৰা। পৰৱৰ্তী সময়ত সেই একেজন ল'ৰাৰ স্বভাৱ-চৰিত্ৰত বহুখিনি পৰিবৰ্তন দেখা গৈছিল।

মাত্ৰ তেৰ বছৰ বয়সতে বিবাহপাশত আবদ্ধ হোৱা মোহনদাসে ষোল্ল বছৰ বয়সত দেউতাকক চিৰদিনৰ বাবে হেৰুৱাইছিল। মোহনদাস বিবাহপাশত আবদ্ধ হোৱাৰ পিছৰে পৰাই সৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ সংগ উপভোগ কৰিছিল। তেওঁ সৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ শিক্ষক হোৱা উচিত আছিল বুলি মাজে মাজে অনুভৱ কৰিছিল। শিশু শিক্ষাৰ সংস্কাৰৰ বাবে কিবা এটা কৰাৰ হেঁপাহ তেতিয়াই গান্ধীৰ মনত অংকুৰিত হৈছিল।

কৈশোৰ কালত মোহনদাসে 'ৰজা হৰিশ্চন্দ্ৰ' শীৰ্ষক এখন নাটক উপভোগ কৰিছিল। ৰজা হৰিশ্চন্দ্ৰ সত্যৰ অনুৰাগী হিচাপেই প্ৰখ্যাত আছিল। 'ৰজা হৰিশ্চন্দ্ৰ'ৰ নিচিনা আমি সকলোৱে কিয় সত্যবাদী হ'ব নোৱাৰোঁ? সেই প্ৰশ্নটোৱে অহৰহ মোহনদাসৰ মনত খুন্দিয়াই আছিল। সত্যৰ অন্বেষণত ব্ৰতী হোৱাত

নিবন্ধ

মোহনদাসক ‘ৰজা হৰিশ্চন্দ্ৰ’ নাটকখনে
বাৰুকৈয়ে প্ৰভাৱিত কৰিছিল।

মোহনদাসে মেট্ৰিক পৰীক্ষাত
উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ পিছত ৰাজকোটত
কলেজ নথকাৰ বাবে ওচৰৰে
ভাৱনগৰৰ এখন কলেজত নাম
লগালে। মোহনদাসৰ কলেজীয়া
জীৱনৰ দিনবোৰ তেওঁৰ নিজৰ কাৰণে
বৰ সুখকৰ নাছিল। তেওঁলোকৰ
পৰিয়ালৰ বন্ধু এগৰাকীয়ে
মোহনদাসক বিলাতলৈ গৈ পঢ়া-শুনা

কৰি বেৰিষ্টাৰ হোৱাৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়ালে। সেই পৰামৰ্শ
সাৰোগত কৰি মোহনদাসে বিলাতলৈ যোৱাৰ প্ৰস্তুতি
আৰম্ভ কৰিলে। তেওঁৰ মাতৃ সেই ক্ষেত্ৰত বেছি আগ্ৰহী
নাছিল যদিও অৱশেষত মোহন দাসৰ বিলাত যাত্ৰাৰ
সিদ্ধান্ত চূড়ান্ত হৈছিল।

বিলাত যাত্ৰাত মোহনদাসে ড° পি.জে. মেহতা
নামৰ গান্ধী পৰিয়ালৰ এজন বন্ধুৰ পৰা কেইটিমান
গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা শিকাৰ সুবিধা লাভ কৰিছিল। মেহতাই
মোহনদাসক বিলাতত লোকৰ বস্তু বিনা অনুমতিত
স্পৰ্শ নকৰিবলৈ পৰামৰ্শ দিছিল। আমাৰ দেশৰ দৰে
বিলাতত প্ৰথমবাৰৰ বাবে লগ পোৱা মানুহক প্ৰশ্ন
সোধাৰ পৰা বিৰত থকাৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছিল। খুব
ডাঙৰকৈ কথা নক’বলৈও দঢ়াই দঢ়াই কৈছিল। হকে-
বিহকে মানুহক ‘ছাৰ’ বুলি সম্বোধন নকৰিবলৈ অনুৰোধ
কৰিছিল। সেই সময়ত বিলাতত অকল ভৃত্য আৰু
তলতীয়াসকলেহে তেওঁলোকৰ ওপৰৰালাসকলক ‘ছাৰ’
বুলি সম্বোধন কৰাৰ হেনো নিয়ম আছিল। বিলাতত
গান্ধীয়ে নিজকে সকলো দিশত আচছ্ৰা অনুভৱ

কৰিছিল। সততে ঘৰলৈ উভতি অহাৰ
ইচ্ছা তেওঁৰ মনত জাগ্ৰত হৈছিল।
ইংৰাজ ভদ্ৰলোকক অনুকৰণ কৰাত
তেওঁ বাৰে বাৰে ব্যৰ্থ হৈছিল। আইনাৰ
সমুখত থিয় হৈ তেওঁৰ পোন চুলি আৰু
টাইডাল ঠিক কৰোঁতে বহু সময় পাৰ
হৈছিল। তেওঁ নৃত্য শিকাৰ বাবে শ্ৰেণীত
যোগদান কৰিছিল যদিও তেওঁৰ নৃত্য
সম্পৰ্কীয় কোনো ধাৰণাই নাছিল। তেওঁ
বেহেলা বাদনো শিকিব বিচাৰিছিল যদিও
সেই ক্ষেত্ৰতো সফল হ’ব পৰা নাছিল।

ইংৰাজ ভদ্ৰলোক হোৱাৰ এনে চিন্তাই তেওঁৰ মনত মাত্ৰ
তিনিমাহমানহে ক্ৰিয়া কৰিছিল। তাৰ পিছত তেওঁ সেই
চিন্তা বাদ দি এজন মনোযোগী ছাত্ৰ হোৱাৰ চেষ্টা
কৰিছিল। সেইখিনি সময়তে মোহনদাসৰ জীৱনৰ
গতিপথ আৰু লক্ষ্য সলনি হৈছিল। এটা কোঠাত অকলে
থাকিবলৈ লৈ নিজৰ খাদ্য নিজে তৈয়াৰ কৰিবলৈ
লৈছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত পঢ়া-শুনাত অধিক সময় দি
গান্ধী এগৰাকী ভাল ছাত্ৰ হৈ উঠিল। ইংলেণ্ডক মহাত্মা
গান্ধীয়ে এখন জীৱন্ত বিশ্ববিদ্যালয় আখ্যা দিছিল। নিজৰ
দেশলৈ প্ৰত্যাগমন কৰাৰ পিছত তেওঁ কৈছিল যে
তেওঁক যদি নিজৰ দেশৰ পিছতেই আন কোন দেশত
বাস কৰিবলৈ ইচ্ছুক সোধা হয়, তেওঁ সমগ্ৰ বিশ্বৰ
ভিতৰতে ইংলেণ্ডত বাস কৰিবলৈ ইচ্ছুক বুলি মতামত
প্ৰকাশ কৰিছিল। গান্ধীয়ে নিজৰ দেশৰ পৰা বিদেশ,
বিদেশৰ পৰা আকৌ নিজৰ দেশ—সেই বিশেষ
পৰিভ্ৰমণৰ মাজেৰে বাস্তৱ জীৱনৰ বিভিন্ন শিক্ষা আৰু
অভিজ্ঞতা লাভ কৰিছিল। ❖

কুইজৰ উত্তৰসমূহ

- ১) পোৱামক্কা মছজিদ। ২) কৰ্ণ। ৩) লেনিনগ্ৰেড (Leningrad)। ৪) পল এলেন (Paul Allen)। ৫) গড়গএঞ্জ সন্দিকৈ বৰফুকনে।
- ৬) হৰিনাৰায়ণ দত্তবৰুৱা। ৭) কৰাল। (ঘৰ বান্ধিবৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা চিমেন্টৰ দৰে আগতে কৰাল ব্যৱহাৰ হৈছিল)। ৮) ৰাজসূয়
কাব্য। ৯) লী ফক (Lee Falk)। ১০) নাগালেণ্ড। ১১) ৩৮ সংখ্যক পেৰেলেল (38th Parallel)। ১২) ইউছেট (EDUSAT)। ১৩)
আডাম স্মিথ (Adam Smith)। ১৪) এভোকেডো (Avocado)। ১৫) ড° মহেন্দ্ৰ বৰা। ১৬) জি (G)। ১৭) ট্ৰেফিক ছিগনেল।
- ১৮) ছাৰ হেনৰী জন ষ্টেডমেন কটন (Sir Henry John Stedman Cotton)। ১৯) কছভো (Kasovo)। ২০) ঘনশ্যামৰ দল। ❖

ঐতিহাসিক কাৰ্বি চুক্তিত স্বাক্ষৰ

যোৱা ৪

ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে
কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্য
চৰকাৰ তথা ছটা কাৰ্বি
বিদ্ৰোহী সংগঠনৰ

মাজত ত্ৰিপাক্ষিক কাৰ্বি শান্তি চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়। অসমৰ ভিতৰতে এখন স্বায়ত্তশাসিত ৰাজ্যৰ দাবীৰে কাৰ্বি সংগঠনসমূহে দীৰ্ঘদিন ধৰি চলাই অহা আন্দোলনৰ স্থায়ী সমাধানৰ বাবে এই ত্ৰিপাক্ষিক শান্তি চুক্তিখন স্বাক্ষৰিত হয়। কেন্দ্ৰীয় গৃহমন্ত্ৰী অমিত শ্বাহ তথা অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মা আৰু কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্তশাসিত জিলা পৰিষদৰ মুখ্য কাৰ্যবাহী সদস্য তুলিৰাম বংহাঙৰ উপস্থিতিত এই শান্তি চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়। চৰকাৰৰ লগত চুক্তিত স্বাক্ষৰ কৰা বিদ্ৰোহী সংগঠনকেইটা হৈছে কে এল এন এল এফ, পি ডি চি কে, ইউ পি এল এ আৰু কে পি এল টিৰ তিনিটা ফেদ।

এই শান্তি চুক্তি অনুসৰি বিদ্ৰোহী সংগঠনসমূহে অস্ত্ৰ ত্যাগ কৰি মূলসুঁতিলৈ উভতি আহিব আৰু বুজাবুজিৰে উন্নয়নমূলক কাৰ্য্যত জড়িত হ'ব। চুক্তিৰ সিদ্ধান্ত অনুসৰি কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্তশাসিত জিলা পৰিষদৰ বৰ্তমানৰ সদস্যৰ সংখ্যা ২৬ জনৰ পৰা ৫০ জনলৈ বৃদ্ধি হ'ব। মুঠ ৪৪ খন আসন মুক্ত থাকিব আৰু ৬ গৰাকী সদস্যক ৰাজ্যপালে মনোনীত কৰিব। কাৰ্বি ভাষাক কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্তশাসিত পৰিষদৰ চৰকাৰী ভাষাকৰূপে স্বীকৃতি দিয়াৰ লগতে অসমীয়া, হিন্দী, ইংৰাজী আৰু আন স্থানীয় ভাষাত বিদ্যালয়ত পাঠদান কৰাৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে। স্বায়ত্তশাসিত পৰিষদৰ বাহিৰত বাস কৰা কাৰ্বি লোকৰ কল্যাণৰ কাৰণে 'কাৰ্বি কল্যাণ পৰিষদ' গঠন হ'ব।

পৰিষদৰ এলেকাত হোটেল মেনেজমেণ্ট প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন, গ্ৰীনফিল্ড বিমান বন্দৰ নিৰ্মাণ, পশু চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় তথা বন মহাবিদ্যালয় স্থাপন ইত্যাদি বিভিন্ন সিদ্ধান্ত চুক্তিখনত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। বিভিন্ন আঁচনিৰ সফল ৰূপায়ণৰ বাবে এই শান্তি চুক্তিত

এহাজাৰ কোটি টকাৰ অৰ্থনৈতিক পেকেজৰ কথা ঘোষণা কৰা হৈছে। এই চুক্তিৰ জৰিয়তে অসমত শান্তি আৰু প্ৰগতিৰ পথ অধিক খৰতকীয়া হ'ব বুলি আশা কৰা হৈছে।

আফগানিস্তানত নতুন চৰকাৰ গঠন

যোৱা ১৫ আগষ্ট তাৰিখে দুৰ্ঘৰ্ষ সন্ত্ৰাসবাদী সংগঠন তালিবানে আফগানিস্তান দেশখন দখল কৰে আৰু ১৭ আগষ্টত নতুন চৰকাৰ গঠন কৰা বুলি ঘোষণা কৰে। দেশখনৰ গণতান্ত্ৰিক ৰাষ্ট্ৰপতি আশ্ৰফ ঘানিয়ে পদত্যাগ কৰে।

উল্লেখযোগ্য যে আফগানিস্তানৰ ৰাজনৈতিক নেতৃত্বৰ দুৰ্বলতাৰ বাবে তালিবান বাহিনীয়ে ১৯৯৬ চনৰ পৰা ২০০১ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহলৈ আফগানিস্তানত বৰ্বৰ শাসন চলাইছিল। ২০০১ চনত এই শাসনৰ অন্ত পৰে। সুদীৰ্ঘ ২০ বছৰৰ মুৰত পুনৰ অপ্রত্যাশিতভাৱে তালিবানসকল শাসনলৈ প্ৰত্যাবৰ্তন কৰে। তালিবানৰ সৈতে হোৱা চুক্তিৰ ভিত্তিত আমেৰিকা আৰু সহযোগী দেশসমূহে সেনাবাহিনী প্ৰত্যাহাৰ কৰে (৩০ আগষ্টত) আৰু তালিবানে শাসনভাৰ হস্তগত কৰিবলৈ সমৰ্থ হয়।

বিদ্ৰোহী তালিবানৰ তিনিদিনীয়া বৈঠকৰ সিদ্ধান্ত অনুসৰি তালিবানৰ মুৰব্বী হাবিতুল্লা আখুন্দজাদা দেশখনৰ সকলো ক্ষমতাৰ চূড়ান্ত অধিকাৰী হ'ব। দেশত ৰাষ্ট্ৰপতি আৰু উপ-ৰাষ্ট্ৰপতি থাকিব যদিও আখুন্দজাদাই ৰাজনৈতিক, ধৰ্মীয় আৰু আইনৰ সৰ্বোচ্চ মুৰব্বী হিচাপে কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰিব। মোল্লা আব্দুল গনি বৰাদৰ ৰাষ্ট্ৰপতি আৰু মোল্লা যাকুব দেশখনৰ প্ৰতিৰক্ষা মন্ত্ৰী হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছে।

পঞ্জশিৰ প্ৰদেশ তালিবানে অধিকাৰ কৰাৰ পিছত

দেশ-বিদেশৰ খবৰ

ছেপ্টেম্বৰ ১১ তাৰিখে নতুন চৰকাৰে শপতগ্ৰহণ কৰাৰ কথা আছিল যদিও ৰাছিয়াকে ধৰি বিভিন্ন দেশে বিৰোধিতা কৰা বাবে শপতগ্ৰহণ অনুষ্ঠান স্থগিত ৰখা হয়। উল্লেখযোগ্য যে ভাৰতৰ অধ্যক্ষতাত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ নিৰাপত্তা পৰিষদে তালিবান শাসিত আফগানিস্তানক ৰাষ্ট্ৰ হিচাপে অস্থায়ী স্বীকৃতি প্ৰদান কৰিছে। ভাৰতে কাটাৰৰ ডোহাত তালিবানৰ সৈতে বৈঠক অব্যাহত ৰখাৰ বিপৰীতে চীন দেশে আফগানিস্তানলৈ ৩১ নিযুত মাৰ্কিন ডলাৰৰ আৰ্থিক সাহায্য ঘোষণা কৰিছে।

ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক ৰেংকিঙত মাদ্ৰাজ আই আই টিৰ শীৰ্ষস্থান

যোৱা ৯ ছেপ্টেম্বৰত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে প্ৰকাশ কৰা ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক মান নিৰ্দ্ধাৰণ তালিকাত মাদ্ৰাজ আই আই টিয়ে সামগ্ৰিক উৎকৰ্ষ শাখাত শীৰ্ষস্থান দখল কৰে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ শিক্ষা মন্ত্ৰালয়ে 'নেচনেল ইন্সটিটিউছনেল ৰেংকিং ফ্ৰেমৱৰ্ক'ৰ তালিকা আনুষ্ঠানিকভাৱে প্ৰকাশ কৰে। এই সৰ্বভাৰতীয় উৎকৃষ্টতাৰ তালিকাত পৰবৰ্তী চাৰিটা স্থান দখল কৰিছে ক্ৰমে বাংগালুৰু ইন্সটিটিউট অৱ ছায়েন্স, বম্বে আই আই টি, দিল্লী আই আই টি আৰু কাণপুৰ আই আই টিয়ে। বিশ্ববিদ্যালয় ৰেংকিং তালিকাত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে ৪৫ সংখ্যক, তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়ে ৪৬ সংখ্যক আৰু শিলচৰৰ অসম বিশ্ববিদ্যালয়ে ৯৩ সংখ্যক স্থান লাভ কৰিছে। তদুপৰি গুৱাহাটী আই আই টিয়ে অভিযান্ত্ৰিক কলেজ শাখাত সপ্তম স্থান দখল কৰি ৰাজ্যখনলৈ সুনাম কঢ়িয়াই আনিছে। উল্লেখযোগ্য যে, ২০১৬ চনৰ পৰা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ শিক্ষা মন্ত্ৰালয়ে প্ৰকাশ কৰা এই ৰেংকিং তালিকাত গুণগত মান নিৰ্দ্ধাৰণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ৫টা বিষয় বিবেচনা কৰা হয়। সেই বিষয়কেইটা হ'ল—শিক্ষা প্ৰদান, শিক্ষণ আৰু সম্পদ, গৱেষণা আৰু বৃত্তিমূলক অনুশীলন, গ্ৰেজুৱেছনৰ ফলাফল আৰু আউটৰিচ

এণ্ড ইনক্লুচিভিটি (Outreach and inclusivity) তথা পাৰ্চেপছন (perception)।

সাহিত্য অকাডেমি অনুবাদ বঁটা ঘোষণা

যোৱা ১৮ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে ২০২০ বৰ্ষৰ সাহিত্য অকাডেমি অনুবাদ বঁটা অকাডেমি কৰ্তৃপক্ষই আনুষ্ঠানিকভাৱে ঘোষণা কৰে। এই ঘোষণা অনুসৰি অসমীয়া ভাষাৰ ক্ষেত্ৰত দিগন্ত বিশ্ব শৰ্মাই আৰু বড়ো ভাষাৰ বাবে বড়ো সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি ড° কামেশ্বৰ ব্ৰহ্মলৈ এই সন্মান আগবঢ়োৱা হৈছে। বিশিষ্ট লেখক, সুবক্তা দিগন্ত বিশ্ব শৰ্মাই শ্ৰীঅৰবিন্দ ৰচিত 'দা ৰেনেছাঁ ইন ইণ্ডিয়া এণ্ড আদাৰ এছেছ অন ইণ্ডিয়ান কালচাৰ' নামৰ গ্ৰন্থখন 'ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ ভিত্তি' নামেৰে অসমীয়া ভাষালৈ অনুবাদ কৰি এই বঁটা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। আনহাতে ৰমিলা থাপাৰৰ 'দা পেংগুইন হিষ্টৰী অৱ আৰ্লি ইণ্ডিয়া : ফ্ৰম দা অৰিজিনছ টু এ ডি ১৩০০' নামৰ গ্ৰন্থখন 'গিৰি ভাৰতনি জাৰিমিন : সিগাংনিফ্ৰাই এ ডি ১৩০০ ছিম' নামেৰে বড়ো ভাষালৈ কৰা অনুবাদৰ বাবে ড° ব্ৰহ্মাই এই বঁটা লাভ কৰিছে।

বিশিষ্ট লেখক শৰ্মাৰ 'ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ ভিত্তি' নামৰ অনূদিত গ্ৰন্থখন নৱসৃষ্টি প্ৰকাশনে ২০১৭ চনতে প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছিল। লগতে বিশিষ্ট সাহিত্যিক তথা গোসাঁইগাঁও মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ ড° কামেশ্বৰ ব্ৰহ্মৰ গ্ৰন্থখন ২০১৭ চনত বড়ো সাহিত্য সভাই প্ৰকাশ কৰিছিল। উল্লেখ্য যে তিৰা সাহিত্যিক হৰটিং খলাৰলৈ সাহিত্য অকাডেমীয়ে ভাষা সন্মান আগবঢ়ায়। তিৰা সাহিত্যত এই সন্মান লাভ কৰা তেৱেঁই প্ৰথম সাহিত্যিক। যশস্বী অসমীয়া সাহিত্যিক ছৈয়দ আব্দুল মালিকৰ 'অঘৰী আত্মাৰ কাহিনী' নামৰ উপন্যাসখন 'ঘৰবায়বৌ' নামেৰে ৰাজস্থানী ভাষালৈ অনুবাদ কৰি ঘনশ্যাম নাথ কচ্ছৱাইও এই অনুবাদ বঁটা লাভ কৰিছে।

পঞ্জাব আৰু গুজৰাটৰ নতুন মুখ্যমন্ত্ৰী

যোৱা ২০ ছেপ্টেম্বৰত চৰণজিৎ সিং চান্নিয়ে পঞ্জাবৰ নতুন মুখ্যমন্ত্ৰী হিচাপে শপতগ্ৰহণ কৰে। চণ্ডীগড়ৰ ৰাজভৱনত ৰাজ্যপাল বানোৱাৰীলাল পুৰোহিতে নৱনিযুক্ত মুখ্যমন্ত্ৰী চান্নিক শপতবাক্য পাঠ কৰোৱায়। তেওঁ ৰাজ্যখনৰ ১৬ সংখ্যক মুখ্যমন্ত্ৰী। উল্লেখযোগ্য যে ১৮ ছেপ্টেম্বৰত

দেশ-বিদেশৰ খবৰ

কেপ্টেইন অমৰিন্দৰ সিঙে পদত্যাগ কৰাৰ ফলস্বৰূপে মুখ্যমন্ত্ৰীৰ পদটো খালী হৈছিল।

আনহাতে বিজেপি দলৰ জ্যেষ্ঠ নেতা ভূপেন্দ্ৰভাই পেটেল ১৩ ছেপ্টেম্বৰত গুজৰাটৰ ১৭ সংখ্যক মুখ্যমন্ত্ৰী হিচাপে শপতগ্ৰহণ কৰে। প্রথমবাৰৰ বাবে বিধানসভালৈ

নিৰ্বাচিত মুখ্যমন্ত্ৰী পেটেল পাতিদাৰ সম্প্ৰদায়ৰ এজন অতি জনপ্ৰিয় নেতা। উল্লেখযোগ্য যে বিজয় কপানীয়ে মুখ্যমন্ত্ৰী পদৰ পৰা ১২ ছেপ্টেম্বৰত পদত্যাগ কৰাত পাতিদাৰ নেতাজনক মুখ্যমন্ত্ৰী হিচাপে নিযুক্তি দিয়া হয়। মুখ্যমন্ত্ৰী পেটেলক পদ আৰু গোপনীয়তাৰ শপতবাক্য পাঠ কৰোৱায় ৰাজ্যপাল আচাৰ্য্য দেৱব্ৰতে।

ড° বিনয় কুমাৰ শইকীয়ালৈ শান্তি স্বৰূপ ভাটনগৰ বাঁটা

যোৰহাট স্থিত বিজ্ঞান আৰু ঔদ্যোগিক গৱেষণা পৰিষদ—উত্তৰ-পূব বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা প্ৰতিষ্ঠানৰ (চি.এছ.আই.আৰ.—নেইপ্ত) বিজ্ঞানী ড° বিনয় কুমাৰ শইকীয়ালৈ ২০২১ বৰ্ষৰ শান্তি স্বৰূপ

ভাটনগৰ বাঁটা আগবঢ়োৱা হৈছে। ভাৰতবৰ্ষৰ বিজ্ঞান জগতৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ বাঁটা হিচাপে বিবেচিত এই সন্মান যোৱা ১৬ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ঘোষণা কৰে। কয়লাৰ পৰা 'কাৰ্বন ডট' নামৰ নিৰাপদ সূক্ষ্ম পদাৰ্থ এবিধ আৱিষ্কাৰৰ বাবে ড° শইকীয়ালৈ পৃথিৱী, বায়ুমণ্ডল, মহাসাগৰ আৰু গ্ৰহ সম্পৰ্কীয় বিজ্ঞানৰ

শিতানত এই বাঁটাটো আগবঢ়োৱা হৈছে। ড° শইকীয়াই আৱিষ্কাৰ কৰা 'কাৰ্বন ডট' সূক্ষ্ম পদাৰ্থটো 'নেন' পদাৰ্থ চিকিৎসা বিজ্ঞানত ব্যৱহাৰৰ বাবে অত্যন্ত উপযোগী আৰু কম খৰচী হ'ব।

গোলাঘাটৰ জোনাকী নগৰ নিবাসী ড° শইকীয়াই গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ৰসায়নবিজ্ঞানত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰি চি.এছ.আই.আৰ.ৰ পৰা ডক্টৰেট ডিগ্ৰী লাভ কৰে।

ড° বিনয় কুমাৰ শইকীয়া হৈছে এই বাঁটা লাভ কৰা পঞ্চমজন অসমীয়া। তেওঁৰ পূৰ্বে মিহিৰ কান্তি চৌধুৰী (১৯৮৯), জিতেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামী (১৯৯৪), ভূপেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামী (১৯৯৫) আৰু প্ৰশান্ত গোস্বামীয়ে (২০০১) বিজ্ঞানৰ ৰাষ্ট্ৰীয় শ্ৰেষ্ঠতম বাঁটাটো লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

দেশৰ বিজ্ঞান গৱেষণাগাৰৰ পিতৃপুৰুষ ৰূপে খ্যাত তথা বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ প্ৰথমগৰাকী অধ্যক্ষ ড° শান্তি স্বৰূপ ভাটনগৰৰ নামত ১৯৫৮ চনত এই বাঁটা দি অহা হৈছে। এই বাঁটাৰ বাবে বিবেচিত হ'বলৈ হ'লে গৱেষক-বিজ্ঞানীগৰাকীৰ বয়স ৪৫ বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে তথা তেওঁৰ গৱেষণা দেশতেই সম্পন্ন হ'ব লাগে। এই বাঁটাৰ বাবে বিবেচনা কৰা সাতটা শিতান হৈছে জীৱবিজ্ঞান, ৰসায়নবিজ্ঞান, বসূধা-বতৰ-সমুদ্ৰ আৰু গ্ৰহবিজ্ঞান, কাৰিকৰীবিজ্ঞান, গণিতবিজ্ঞান, চিকিৎসাবিজ্ঞান আৰু ভৌতিকবিজ্ঞান।

ইউ এছ অ'পেনৰ নতুন চেম্পিয়ন ডেনিয়েল মেডভেডেভ

যোৱা ৩০ আগষ্টৰ পৰা ১২ ছেপ্টেম্বৰলৈ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ নিউয়ৰ্ক মহানগৰত অনুষ্ঠিত ১৪১ সংখ্যক ইউ এছ অ'পেন টেনিছ প্ৰতিযোগিতাত পুৰুষৰ একক শাখাত ডেনিয়েল মেডভেডেভ চূড়ান্ত বিজয়ীৰ পুৰস্কাৰ লাভ কৰে। এই গ্ৰেণ্ড স্লাম প্ৰতিযোগিতাৰ চূড়ান্ত খেলত ন'ভাক জক'ভিচক ৬-৪, ৬-৪ ছেটত পৰাজিত কৰি মেডভেডেভে খিতাপ দখল কৰিবলৈ সক্ষম হয়। আনহাতে মহিলাৰ একক শাখাত এম্মা ৰাদুকানুই লেইলা ফাৰ্ণাণ্ডেজক পৰাভূত কৰি খিতাপ দখল কৰে। ❖

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

খবৰৰ লেছেৰি বোটলা

(২১ আগষ্ট ২০২১ ৰ পৰা ২০ ছেপ্টেম্বৰ ২০২১লৈ)

২১ আগষ্ট : অসম চৰকাৰে সোণাপুৰত ৩.৫ কোটি টকা ব্যয়সাপেক্ষে ৬০ আসন বিশিষ্ট ওল্ড এজ হোম আনুষ্ঠানিকভাৱে মুকলি কৰে।

২২ আগষ্ট : নাইৰ'বিত অনুষ্ঠিত অনুৰ্ব-২০ বিশ্ব এথলেটিকছ চেম্পিয়নশ্বিপত পুৰুষৰ ১০ কিল'মিটাৰ ৰেচ ৰাকত ভাৰতৰ অমিত খাট্ৰিয়ে ৰূপৰ পদক লাভ কৰে।

২৬ আগষ্ট : কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে আদানী গ্ৰুপৰ লগত লোকপ্ৰিয় গোপীনাথ বৰদলৈ আন্তৰ্জাতিক বিমান বন্দৰ হস্তান্তৰৰ বুজাবুজিৰ চুক্তি আনুষ্ঠানিকভাৱে স্বাক্ষৰ কৰে।

২৭ আগষ্ট : কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে দীপৰ বিল অভয়াৰণ্যৰ ইকো-চেঞ্জিটিভ জ'ন এলেকাৰ মাটিকালি ১৪৮ বৰ্গ কিল'মিটাৰ বুলি চৰকাৰী অধিসূচনা জাৰি কৰে।

২৮ আগষ্ট : সৰ্বভাৰতীয় ফুটবল ফেডাৰেছনে ডিছেম্বৰ মাহত অসমত ৰাষ্ট্ৰীয় সন্তোষ ট্ৰফী ফুটবল প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হ'ব বুলি ঘোষণা কৰে।

২৯ আগষ্ট : গোৱালপাৰা জিলাৰ দুখনত এখন আয়ুৰ্বেদিক মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰিব বুলি কেন্দ্ৰীয় আয়ুস মন্ত্ৰী সৰ্বানন্দ সোণোৱালে ঘোষণা কৰে।

৩১ আগষ্ট : ইতিহাস ৰচনা কৰি ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ত একেদিনাই ৯ গৰাকী ন্যায়াধীশে শপত গ্ৰহণ কৰে আৰু মুঠ ন্যায়াধীশৰ সংখ্যা ৩৩ জনলৈ বৃদ্ধি হয়।

৪ ছেপ্টেম্বৰ : বিশিষ্ট অভিনেতা নিপন গোস্বামীক ভবেন বৰুৱা বঁটা প্ৰদান কৰা হয়।

৫ ছেপ্টেম্বৰ : বিশিষ্ট শিক্ষাবিদ প্ৰয়াত টাবুৰাম টাইডক অসম চৰকাৰে আনন্দৰাম বৰুৱা বঁটা প্ৰদান কৰে।

৮ ছেপ্টেম্বৰ : অসমৰ মায়ংক চক্ৰৱৰ্তীক বিশ্ব দবা ফেডাৰেছনে 'কেণ্ডিডেট মাস্টাৰ' (Candidate Master) উপাধি প্ৰদান কৰে।

৯ ছেপ্টেম্বৰ : ৰাজস্থানৰ বাৰেমৰৰ ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথত যুঁজাৰু বিমান জৰুৰী অৱতৰণ কৰি ভাৰতীয় বায়ুসেনাই ইতিহাস ৰচনা কৰে।

১২ ছেপ্টেম্বৰ : পেৰিছত থকা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চেম্বাৰ্ছ অৱ কমাৰ্ছৰ মধ্যস্থতা আদালতৰ দক্ষিণ এছিয়াৰ আঞ্চলিক নিৰ্দেশক হিচাপে অধিবক্তা তেজছ চৌহানক নিযুক্তি দিয়া হয়।

১৩ ছেপ্টেম্বৰ : ইংলেণ্ডৰ ক্ৰিকেট দলৰ অধিনায়ক জ' ৰুট আই চি চিৰ আগষ্ট মাহৰ শ্ৰেষ্ঠ ক্ৰিকেটাৰ নিৰ্বাচিত হয়।

১৫ ছেপ্টেম্বৰ : ইলন মাস্কৰ কোম্পানী 'স্পেচ এল্বে' প্ৰথমবাৰৰ বাবে মহাকাশলৈ ৰকেটত ৪ গৰাকী সাধাৰণ নাগৰিকক প্ৰেৰণ কৰি নতুন যুগৰ সূচনা কৰে।

● অধ্যাপক ড° অৰূপ মিশ্ৰক অসম প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ পৰিষদৰ অধ্যক্ষৰূপে নিযুক্তি দিয়া হয়।

১৬ ছেপ্টেম্বৰ : বেংগালুৰুত অনুষ্ঠিত 'ভাৰতীয় চুটি ছবি মহোৎসৱ-২০২১'ত 'ৰিভিজিটিং চলিহা' ছবিৰ বাবে ইন্দ্ৰনীল গায়নে শ্ৰেষ্ঠ পৰিচালকৰ বঁটা লাভ কৰে।

১৭ ছেপ্টেম্বৰ : শোণিতপুৰ জিলাৰ জামুণ্ডৰিহাটৰ গ্ৰুপদ কাশ্যপে ৰাষ্ট্ৰীয় টাইকোৱানডো প্ৰতিযোগিতাত স্বৰ্ণপদক লাভ কৰে।

১৮ ছেপ্টেম্বৰ : অলিম্পিক গেমছত ব্ৰঞ্জৰ পদক বিজয়ী অসম জীয়ৰী লাভলীনা বৰগোহাঁইৰ গ্ল'ভছ নিলাম। ১ কোটি ৯২ লাখ টকাত গ্লভছযোৰ বিক্ৰী হয়।

১৯ ছেপ্টেম্বৰ : ৰাজ্যখনৰ বিশিষ্ট আইনজ্ঞ, ক্ৰীড়া সংগঠক নিলয় দত্তৰ ৬৮ বছৰ বয়সত মৃত্যু হয়।

● অল্লান বৰগোহাঁইয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় এথলেটিকছত অভিলেখ গঢ়ি ২০০ মিটাৰ দৌৰত স্বৰ্ণ পদক দখল কৰে। ❖

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

তালাছী চকী বা চেকপ'ষ্ট

■ মানসী বৰুৱা

তালাছী চকী কি ?

দেশ বা ৰাজ্যৰ সীমাত বাণিজ্যিক সামগ্ৰী কঢ়িওৱা যান-বাহন নিৰীক্ষণ আৰু যান-বাহনসমূহে কঢ়িওৱা আমদানি-ৰপ্তানিকৃত সামগ্ৰীৰ ওপৰত আৰোপিত কৰ আদিৰ তদাৰকী কৰাৰ বাবে থকা ব্যৱস্থাই হৈছে তালাছী চকী বা চেকপ'ষ্ট। তদুপৰি আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় তালাছী চকীসমূহত দেশ-বিদেশৰ অহা-যোৱা কৰা যাত্ৰীসমূহক নিৰীক্ষণ কৰা, তেওঁলোকক পাৰপত্ৰ প্ৰদান কৰাৰ দৰে কামো এই তালাছী চকীবোৰত কৰা হয়।

তালাছী চকীৰ গুৰুত্ব

দেশ তথা ৰাজ্যসমূহৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাজ্যিক বাণিজ্যিক আৰু অৰ্থনৈতিক সম্পৰ্ক শক্তিশালী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তালাছী চকী বা চেকপ'ষ্টসমূহে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। ইয়াৰ লগতে দেশ এখনৰ সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰতো তালাছী চকীসমূহৰ বিশেষ গুৰুত্ব আছে।

দেশৰ সীমাত থকা সংযুক্ত তালাছী চকীসমূহে প্ৰধানকৈ তিনি ধৰণৰ কাৰ্য্য সম্পাদন কৰে।

১। বাণিজ্যিক বা উৎপাদিত সামগ্ৰী কঢ়িওৱা গধুৰ যান-বাহন তথা যাত্ৰীসকলৰ মূল্যবান ব্যক্তিগত সামগ্ৰী আৰু মুদ্ৰা (দেশীয় বা বিদেশী) আদিৰ অনা-নিয়া প্ৰক্ৰিয়াক বিশেষ কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থাবে নিৰীক্ষণ কৰি অনুমতি প্ৰদান কৰে।

২। যাত্ৰীসকলৰ প্ৰয়োজনীয় নথি-পত্ৰ নিৰীক্ষণৰ জৰিয়তে সঠিক চিনাক্তকৰণ কৰি পাৰপত্ৰ প্ৰদান কৰে। এই ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে সীমান্তত যাত্ৰী অহা-যোৱা প্ৰক্ৰিয়া অধিক সুৰক্ষিত হয়।

৩। সীমান্তত অবৈধভাৱে যাতে অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ সৰবৰাহ নহয়, তাৰ বাবে উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰি সীমান্ত সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ ভূমিকা পালন কৰে।

ভাৰতবৰ্ষৰ চুবুৰীয়া বিদেশী ৰাষ্ট্ৰ বাংলাদেশ, নেপাল, ভুটান, ম্যানমাৰ আৰু পাকিস্তানৰ সৈতে বাণিজ্যিক সম্পৰ্ক স্থাপন আৰু যাত্ৰীসকলৰ অহা-যোৱা নিৰীক্ষণৰ বাবে ঠায়ে ঠায়ে দেশৰ সীমাত সংযুক্ত তালাছী চকীৰ ব্যৱস্থা আছে। দেশখনৰ সীমাত অৱস্থিত এই তালাছী চকীসমূহে চুবুৰীয়া বিদেশী ৰাষ্ট্ৰকেইখনৰ সৈতে হোৱা বাণিজ্যিক লেনদেনৰ ঘাটী হিচাপে বিশেষ ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। উল্লেখযোগ্য যে ২০১৯-২০ বৰ্ষত চুবুৰীয়া ৰাষ্ট্ৰ বাংলাদেশ, নেপাল, ম্যানমাৰ আৰু পাকিস্তানৰ সৈতে হোৱা ভাৰতবৰ্ষৰ মুঠ বাণিজ্যৰ ৪০% ই সংঘটিত হৈছে আগৰতলা, পেট্ৰাপ'ল, ৰাখাওল, যোগবাণী, ম'ৰেহ আৰু অটোৰীত অৱস্থিত সংযুক্ত তালাছী চকীসমূহৰ মাধ্যমেৰে।

ভাৰতবৰ্ষই চুবুৰীয়া ৰাষ্ট্ৰ নেপাল, বাংলাদেশ আদি ৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে বাণিজ্যিক আৰু অৰ্থনৈতিক সম্পৰ্ক অধিক শক্তিশালী কৰাৰ অৰ্থে ভাৰত-নেপাল সীমাত বৰ্তমানলৈ ৩ খন আৰু ভাৰত-বাংলাদেশ সীমাত বৰ্তমানলৈ ৬ খন সংযুক্ত তালাছী চকী স্থাপন কৰিছে।

অসম ৰাজ্যৰ সীমাত অৱস্থিত তালাছী চকী

অসম ৰাজ্যৰ সীমাত বাণিজ্যিক সামগ্ৰী কঢ়িওৱা যান-বাহন চলাচলৰ নিৰীক্ষণৰ বাবে চাৰিখন তালাছী চকী আছে। সেইকেইখন হ'ল—ধুবুৰী জিলাৰ ছাগলীয়া তালাছী চকী, কোকৰাঝাৰ জিলাৰ শ্ৰীৰামপুৰ

নিবন্ধ

তলাছী চকী, কাছৰ জিলাৰ দীঘাৰখাল তলাছী চকী আৰু গুৱাহাটীৰ খানাপাৰা তলাছী চকী।

ধুবুৰী জিলাৰ ছাগলীয়া আন্তঃৰাজ্যিক তলাছী চকী আৰু কোকৰাঝাৰ জিলাৰ শ্ৰীৰামপুৰ আন্তঃৰাজ্যিক তলাছী চকীৰ জৰিয়তে অসমৰ চুবুৰীয়া ৰাজ্য পশ্চিমবংগৰ সৈতে বাণিজ্যিক লেনদেন হয়। এই দুয়োখন তলাছী চকীত পশ্চিমবংগৰ পৰা অহা-যোৱা কৰা বাণিজ্যিক সামগ্ৰী, বনজ সম্পদ (জীৱ-জন্তু, কাঠ) আদি কঢ়িওৱা গধুৰ যান-বাহন নিৰীক্ষণ কৰি নিৰিখমতে এই সামগ্ৰীসমূহৰ পৰা কৰ সংগ্ৰহ কৰা হয়। গুৱাহাটীৰ খানাপাৰা তলাছী চকীত চুবুৰীয়া ৰাজ্য মেঘালয়ৰ পৰা অহা প্ৰধানকৈ কয়লা কঢ়িওৱা গধুৰ যান-বাহনসমূহ নিৰীক্ষণ কৰি নিৰ্দ্ধাৰিত কৰ সংগ্ৰহৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

অসমৰ ইতিহাসত তলাছী চকী

সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু পৰিচালনাৰ বাবে আহোম যুগতো তলাছী চকীৰ ব্যৱস্থা আছিল। আহোম ৰাজতন্ত্ৰত কোনো নগৰ বা গড়ৰ বা কোনো ৰাজ্যৰ সীমাত পহৰা দিয়া ঠাইক চকী বোলা হৈছিল। এই চকীবিলাকত একোজন নিৰ্দিষ্ট বিষয়া আছিল। এই বিষয়াজনক চকীয়াল গোহাঁই বোলা হৈছিল। এনে কেইজনমান উল্লেখযোগ্য চকীয়াল গোহাঁই হ'ল—

ক) কাজলীমুখীয়া গোহাঁই : জয়ন্তীয়া গোভা, নেলী আৰু মায়ং ৰাজ্যৰ ৰজাসকলৰ কাৰ্য্যকলাপত চকু দিবৰ বাবে কলং নৈৰ মুখত দুজন চকীয়াল গোহাঁই ৰখা হৈছিল। এওঁলোকক কাজলীমুখীয়া গোহাঁই বোলা হৈছিল।

খ) জাগীয়াল গোহাঁই : জয়ন্তীয়া ৰাজ্যৰ কিছু অংশ আৰু জাগৰি অঞ্চলত চকু দিবৰ বাবে জাগী চকীত বুঢ়াগোহাঁই ফৈদৰ এজন গোহাঁই ৰখা হৈছিল। তেওঁক জাগীয়াল গোহাঁই বোলা হৈছিল।

গ) ৰহীয়াল গোহাঁই : ৰহা চকীৰ বিষয়াজন আছিল ৰহীয়াল গোহাঁই।

ঘ) কুকুৰাকটীয়া গোহাঁই : কুকুৰাকটা চকীত থকা বিষয়াজনেই আছিল কুকুৰাকটীয়া গোহাঁই।

ঙ) তুংখুঙীয়া গোহাঁই : তুংখুঙীয়া গোহাঁই তিৎখাঙৰ চকীত থকা বিষয়া আছিল।

চ) মহঙৰ গোহাঁই : মহঙৰ চকী এইজন গোহাঁইৰ দায়িত্বত আছিল।

ছ) বৰচেটিয়া : এইজনা আহোম বিষয়া মৰঙি খোৱা গোহাঁইৰ তলৰ গোৰোঙৰ চকীত আছিল।

জ) বানৰুকীয়া গোহাঁই : বানৰুক অঞ্চলৰ শাসন তথা বানৰুক চকীত থকা বিষয়াজনেই আছিল বানৰুকীয়া গোহাঁই।

এই নিৰ্দিষ্ট চকীসমূহৰ উপৰি আহোম স্বৰ্গদেউ প্ৰতাপসিংহই তেওঁৰ ৰাজত্বকালত চুবুৰীয়া পাহাৰীয়া জাতিসমূহৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ ঠায়ে ঠায়ে কিছুমান দুৰাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। এই দুৰাৰবোৰ চাবলৈ প্ৰতাপসিংহই ৰহীয়াল বৰুৱা, জাগীয়াল বৰুৱা, কাজলীমুখীয়া বৰুৱা আদি পদবী কিছুমানৰ সৃষ্টি কৰিছিল।

আহোমৰ দিনত বংগদেশ আৰু অসমৰ মাজত যি ব্যৱসায় আৰু আমদানি-ৰপ্তানি হৈছিল, সেই সকলোবিলাক গোৱালপাৰাৰ অন্তৰ্গত হাদিৰাচকী বা বঙালহাটত নিৰ্দিষ্ট অসমীয়া কৰ্মচাৰীৰ দ্বাৰা পৰীক্ষিত হৈছিল আৰু নিৰিখ মতে সেইবোৰ বস্ত্তৰ পৰা মাল আদায় কৰা হৈছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত ইংৰাজসকল অসমলৈ অহাৰ লগে লগে ভাৰতৰ অন্য ঠাইৰ পৰাও মানুহ অহা-যোৱা আৰম্ভ হয়। তাৰ লগে লগে ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰ দিশত যথেষ্ট পৰিবৰ্তন আহে। তেতিয়া হাদিৰাচকী বা বঙালহাটত অসম আৰু বিদেশৰ বস্ত্ত একত্ৰিত কৰি আমদানি-ৰপ্তানিৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। অসমত ব্ৰিটিছ শাসনৰ সময়ত হাদিৰাচকীত আমদানি-ৰপ্তানিকৃত কিছুমান বিশেষ বস্ত্তৰ ওপৰত কৰ লগোৱা হৈছিল। তেতিয়াৰ পৰাই অসমৰ বেহা-বেপাৰৰ ওপৰত ৰাজহ বা কৰ দিয়াৰ ব্যৱস্থা আৰম্ভ হয়।

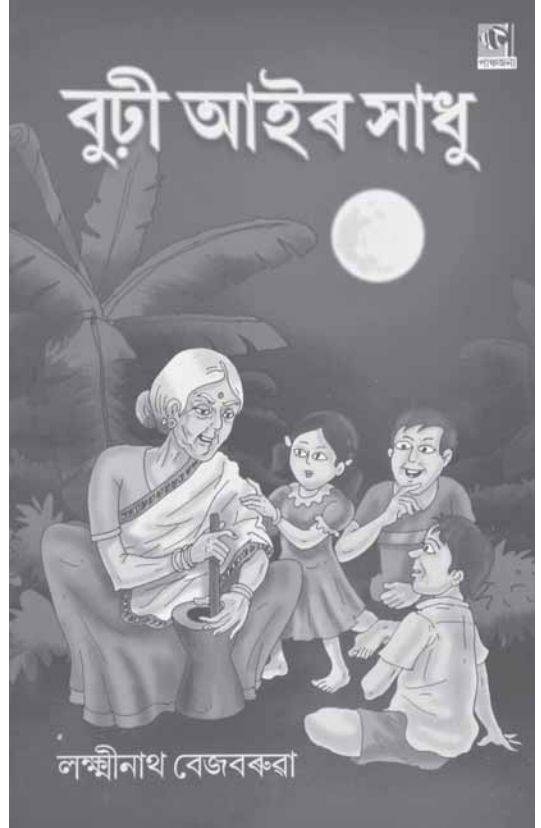
অসম যেতিয়া ইংৰাজৰ অধীনলৈ যোৱা নাছিল অৰ্থাৎ স্বাধীন আছিল, তেতিয়া অসমলৈ আহিবলৈ হ'লে 'পাৰপত্ৰ'ৰ প্ৰয়োজন হৈছিল। হাদিৰাচকী আছিল স্বাধীন অসমৰ নঙলামুখ। হাদিৰাচকীতে অসমলৈ আহিবলৈ প্ৰয়োজনীয় 'পাৰপত্ৰ'ৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পুস্তা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

বুঢ়ী আইৰ সাধু

সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ 'বুঢ়ী আইৰ সাধু'ৰ নাম তোমালোকে নিশ্চয় জানা। আইতা অথবা মা-দেউতাৰ মুখত 'বুঢ়ী আইৰ সাধু'ৰ বিভিন্ন কাহিনী তোমালোকে শুনিছা, অনেকে নিশ্চয় কিতাপখনো পঢ়িছা। মেকুৰীৰ জীয়েকৰ সাধু, বান্দৰ আৰু শিয়াল, ঔ-কুঁৱৰী, টোৰাকাউৰী আৰু টিপচী চৰাই, বুঢ়া-বুঢ়ী আৰু শিয়াল, তেজীমলাৰ সাধু আদি বহু জনপ্ৰিয় সাধুকথা এই কিতাপখনতেই আছে। অৱশ্যে এই কিতাপখনত থকা আটাইবোৰ সাধু বেজবৰুৱাই ৰচনা কৰা নহয়। যুগ যুগ ধৰি মানুহৰ মুখে-মুখে চলি অহা কাহিনীবোৰকে তেওঁ খুব সুন্দৰকৈ লিখি উলিয়াইছিল। 'বুঢ়ী আইৰ সাধু' নামৰ এই কিতাপখনত মুঠতে ত্ৰিছটা সাধু আছে। এই সাধুবোৰত এফালে যেনেকৈ মানুহৰ অসৎ মানসিকতা, হিংসা-খিয়াল, দ্বন্দ্ব-খৰিয়াল, লোভ-মোহ আদিৰ কথা আছে তেনেদৰে মানুহৰ (তথা আন জীৱ-জন্তুৰো)

পৰোপকাৰিতা, সৎ আচৰণ, ধৈৰ্য্য, ক্ষমা আৰু সহনশীলতাৰ কাহিনীও আছে। ১৯১১ চনতে প্ৰকাশ হোৱা এই পুথিখন আজি ১১০ বছৰৰ পাছতো সমানে জনপ্ৰিয় তথা সমাদৃত হৈ আছে। গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা এইটোৱেই যে সাধুকথাৰ পুথিখনৰ চৰিত্ৰবোৰ অসমীয়া মানুহৰ মনৰ ভিতৰত ইমান সজীৱ হৈ আছে যে ইয়াৰ চৰিত্ৰবোৰৰ আলমত বৰ্তমান সময়ত আৰু বহুত নতুন সাহিত্য ৰচনা হ'বলৈ ধৰিছে। বিশেষকৈ তেজীমলাৰ সাধু, তুলা আৰু তেজা, পানেশৈ, তীখৰ আৰু চুটিবাই আদি কাহিনীভাগ নতুন ধৰণে, নতুন দৃষ্টিভংগীৰে বৰ্তমানৰ লেখকসকলে লিখি উলিয়াবলৈ ধৰিছে। কবিতা, গল্প, উপন্যাস আদিত এই চৰিত্ৰবোৰৰ উল্লেখ, সম্প্ৰসাৰণ পৰিলক্ষিত হৈছে। সাধুকথাৰ পুথিখনৰ কেইটামান সাধুৰ আলমত 'কথানদী' নামৰ এখন চলচ্চিত্ৰও নিৰ্মাণ হৈছে। বেজবৰুৱাৰ 'বুঢ়ী আইৰ সাধু' অসমীয়া মানুহৰ প্ৰাণৰ সম্পদ। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

অসমীয়া ফকৰা-যোজনা

জ্বলা জুইত ঘিউ ঢলা

ঘিউত সহজে জুই লাগে। ঘিউ ঢালি কেঁচা কাঠ আদিতো সহজে জুই লগাব পাৰি। জ্বলি থকা জুইত ঘিউ ঢালিলে দপ্‌দপ্‌কৈ জুইকুৰা জ্বলি উঠে। সেইদৰে কোনো মানুহৰ খং উঠিলে বা কিবা কাৰণত দুখ-কষ্ট পালে তেওঁৰ বেছিকৈ খং তুলিবৰ বাবে কোনোবাই কেতিয়াবা এনে এযাৰ কথা কয় বা কাম কৰে যিয়ে তেওঁৰ খং, দুখ দুগুণে বঢ়াই তোলে। ইয়াৰ ফলত মানুহজনৰ দুখ-খং কমাৰ পৰিবৰ্তে বাঢ়েহে।

এনে ধৰণৰ কথা বা কাৰ্য্যক বুজাবলৈ জ্বলা জুইত ঘিউ ঢলা প্ৰবচনটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

প্ৰায়োগিক বাক্য—‘তইনো আকৌ সেইযাৰ কথা কৈ তাৰ জ্বলা জুইত ঘিউ ঢালিলি কিয়?’ ❖

হলা গছত বাগি কুঠাৰ মৰা

হলা অৰ্থাৎ হাউলি পৰা গছ কাটি বগৰোৱা বৰ সহজ। তেনে গছত যদি দুজনে একেলগে কুঠাৰ মাৰে তেনেহ’লে ই অতি সোনকালে বাগৰি পৰে। থিয় হৈ থকা গছ সোনকালে বগৰাব নোৱাৰি। সেইবাবে সকলোৱে হলা গছহে বগৰাবলৈ চেষ্টা কৰে। সেইদৰে যিজন লোক দুৰ্বল বা আশ্ৰয়হীন, তেওঁকহে মানুহে সহজে আক্ৰমণ কৰিবলৈ বিচাৰে। কিয়নো তেনে লোক ইতিমধ্যে বিভিন্ন সমস্যাত জৰ্জৰিত হৈ মানসিকভাৱে দুৰ্বল হৈ থাকে। এনে লোকৰ ক্ষতি কৰিবলৈ সুযোগসন্ধানী এচামে বাট চাই থাকে।

প্ৰায়োগিক বাক্য—‘নিজৰ বিপদ-বিঘিনিৰ কথাবোৰ সমজুৱাকৈ নক’ৰি; এনেয়েও মানুহে হলা গছত বাগি কুঠাৰ মাৰিবলৈ চাই থাকে।’ ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

অসমীয়া সাহিত্যৰ কেইখনমান দিক নিৰ্ণায়ক আলোচনী জোনাকী

কলকতাত পঢ়িবলৈ যোৱা তৰুণ ছাত্ৰ লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা আৰু হেমচন্দ্ৰ গোস্বামীৰ প্ৰচেষ্টাত ১৮৮৯ চনত ‘জোনাকী’ আলোচনীৰ জন্ম হৈছিল। চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালাৰ সম্পাদনাত প্ৰকাশিত এই আলোচনীখন মাহেকীয়াকৈ প্ৰকাশ পাইছিল। জোনাকী নামটো তেৱেঁই দিয়া। সাহিত্যিক, সাংস্কৃতিক ইতিহাসৰ সুস্থ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত জোনাকীৰ অৱদান চিৰস্মৰণীয় হৈ ৰ’ব। পৰৱৰ্তী কালত জোনাকী আলোচনীৰ সময়ছোৱাক অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জীত ‘জোনাকী যুগ’ বুলি অভিহিত কৰা হয়।

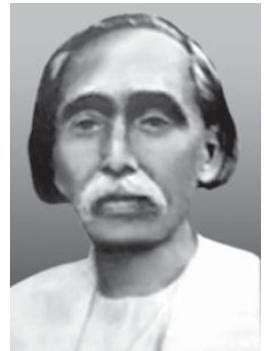
বাঁহী

১৯০৯ চনত লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ সম্পাদনাত মাহেকীয়াকৈ ৩২ পৃষ্ঠাৰ বাঁহী আলোচনীখন প্ৰকাশ পায়। প্ৰথম সংখ্যাটোৰ ১৩ টা লেখাৰ কেউটা বেজবৰুৱাই নিজেই লিখিছিল। অসমীয়া মানুহৰ ভাষিক, সামাজিক, ৰাজনৈতিক, সাংস্কৃতিক চেতনা জাগৰণৰ ক্ষেত্ৰত বাঁহীৰ অৱদান স্মৰণীয়। বেজবৰুৱাৰ মৃত্যুৰ পিছত তেওঁৰ ভতিজাক মাধব চন্দ্ৰ বেজবৰুৱাই আলোচনীখনৰ সম্পাদকৰ দায়িত্ব লৈ ১৯৪৫ চনলৈকে প্ৰকাশ কৰি আছিল।

বিজুলী

১৮৯০ চনত পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাৰ সম্পাদনাত বিজুলী আলোচনী প্ৰকাশ পায়। জোনাকী আলোচনীৰ লগত বিৰোধৰ ফলস্বৰূপেই বেণুধৰ ৰাজখোৱা আৰু দুজনমানে গঠন কৰা আচামিজ লিটাৰেৰী ক্লাবৰ পৰা বিজুলী প্ৰকাশ পায়। ১৮৯৩ চনত আলোচনীখনৰ প্ৰকাশ বন্ধ হৈ যোৱাৰ পিছত ১৯০৬ চনত লক্ষ্মীনাথ শৰ্মাৰ সম্পাদনাত পুনৰ প্ৰকাশ পাইছিল। উল্লেখযোগ্য যে বিজুলী আলোচনীতেই ১৮৯১ চনত প্ৰথমখন অসমীয়া উপন্যাস পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাৰ ‘ভানুমতী’ ধাৰাবাহিকৰূপে প্ৰকাশ পাইছিল। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

অসমৰ ফল-মূল

নাচপতি : ইংৰাজী নাম : Pear, বৈজ্ঞানিক নাম : *Pyrus communis* :

নাচপতি পাইৰাছ গণ আৰু ব'জেটি পৰিয়ালৰ অন্তৰ্ভুক্ত এবিধ ফল। এই ফলৰ খাদ্যৰ বাবে বিভিন্ন ঠাইত খেতি কৰা হয়। নাচপতি পশ্চিম ইউৰোপৰ পৰা উত্তৰ আফ্ৰিকা আৰু এছিয়াত বিস্তৃত হৈ থকা এবিধ থলুৱা ফল। ই এবিধ সুস্বাদু, স্বাস্থ্যৰ বাবে উপকাৰী আৰু অতি উচ্চগুণসম্পন্ন ফল। গৱেষকসকলৰ মতে, নাচপতি অঁহযুক্ত পদাৰ্থৰ ভঁৰাল আৰু ভিটামিন বি-২, ভিটামিন-চি, ভিটামিন-ই, কপাৰ আৰু পটাছিয়ামৰ উৎস। নাচপতিত থকা পেকটিনে দেহৰ কলেষ্টৰেলৰ পৰিমাণ হ্রাস কৰে। এলাৰ্জী, হৃদৰোগ, শ্বাস-প্ৰশ্বাসজনিত সমস্যা, কেঙ্গাৰ ইত্যাদি বিভিন্ন ৰোগৰ পৰা হাত সাৰি থাকিবৰ বাবে নাচপতি এবিধ উত্তম ফল। শিশুৰ বাবে নাচপতি অতি সুৰক্ষিত ফল। নাচপতিৰ ৰসে দেহলৈ সোনকালে শক্তি ঘূৰাই আনে। কাৰণ নাচপতিত যথেষ্ট পৰিমাণে ফ্লুক্ট'জ আৰু গ্লুক'জ থাকে। সাধাৰণতে গ্ৰীষ্ম আৰু শৰৎ কালত নাচপতিৰ ফুল ফুলে আৰু ফল হয়। ❖

অমিতা : ইংৰাজী নাম : Papaya, বৈজ্ঞানিক নাম : *Carica papaya* :

অমিতা এবিধ সুস্বাদু ফল। ই কেৰিকাচিয়া পৰিয়ালৰ অন্তৰ্গত এবিধ ফল। এই ফলটো মানুহে কেঁচা তথা সেউজীয়া অৱস্থাত পাচলি হিচাপে আৰু পকা অৱস্থাত ফল হিচাপে খায়। ইয়াৰ বহুতো ঔষধি গুণ আছে। অমিতাৰ গছ সৰু আকৃতিৰ আৰু শাখাহীন। ওখ বৃন্তযুক্ত ছত্ৰাকাৰ পাত ডাঙৰ হয় আৰু সৰ্পিল আকাৰত কাণ্ডৰ ওপৰৰ অংশত সজ্জিত হৈ থাকে। প্ৰায়ে গোটেই বছৰটোতেই অমিতা গছৰ ফুল আৰু ফল হয়। অমিতা গছৰ পাতো পথ্য হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ইয়াৰ কেঁচা ফল বাহিৰৰ ফালে গাঢ় সেউজীয়া আৰু পকিলে বাকলিসহ হালধীয়া আৰু কমলা ৰঙৰ হয়। এইবিধ ফল যকুৎ, পেটৰ ঘা, পিত্তৰোগ, অৰ্শ, কোষ্ঠকাঠিন্য, কৰ্কট ৰোগ, কুকুৰীকণা আদি ৰোগ প্ৰতিৰোধী ক্ষমতাসম্পন্ন। অমিতাত প্ৰচুৰ পৰিমাণে পেপটিন এনজাইম থাকে। ই মানুহৰ পাকস্থলীত আমিষ খাদ্য হজমত সহায় কৰে। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

শব্দ শিকোঁ (এদিনত এটাকৈ, এমাহৰ বাবে ৩০টা শব্দ)

ভাষা, ভাষাশৈলী, কথা আদি সম্পৰ্কীয় শব্দ			
অসমীয়া	ইংৰাজী	অসমীয়া	ইংৰাজী
ভাষা	— language	প্ৰবচন	— proverb
পৰিভাষা/দোৱান	— dialect	বাগাড়ম্বৰপূৰ্ণ	— bombastic
বাকশৈলী,		স্বগতোক্তি	— soliloque
লিখনশৈলী	— phraseology	বাগ্মিতা	— eloquence
অভিধান	— dictionary	কথোপকথন	— conversation
পাৰিভাষিক		ধৰ্মীয় বক্তৃতা	— sermon
শব্দাৰ্থ তালিকা		বক্তৃতা	— lecture
(কোষগ্ৰন্থ)	— glossary	সুবক্তা	— orator
শব্দকোষ	— lexicon	ৰূপক	— allegory
শব্দমূল	— morpheme	উপমা	— simile
সমার্থক শব্দকোষ	— thesaurus	অতিৰঞ্জন	— exaggeration
মাতৃভাষা	— mother-tongue	কথকী	— talkative
ছদ্মনাম	— pen name	বহুভাষী	— polyglot
খণ্ডবাক্য	— phrase	মিতভাষী	— taciturn
বাক্যাংশ	— clause	প্ৰবাদ	— adage
জতুৱা ঠাঁচ	— idiom	নিৰ্দেশিকা, সূচিকা	— index
		শব্দচয়ন	— diction ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

সততে ভুল হোৱা শব্দ

ভুল	শুদ্ধ	ভুল	শুদ্ধ
অংকণ	অংকন	অকাৰ্য্যকাৰী	অকাৰ্য্যকৰী
অংগিকাৰ	অংগীকাৰ	অকালপৰু	অকালপৰু
অংগীভূত, অংগিভূত	অংগীভূত	অগনিত	অগণিত
অকণমাণ	অকণমান	অগাপিচা	অগা-পিছা
অকৰা	অঁকৰা	অগা-ভেঁটা	অগা-ভেটা
অকস্মাত	অকস্মাৎ	অগ্নিবান	অগ্নিবাণ
অ-কাৰান্ত	অ-কাৰান্ত	অগ্যস্ত	অগস্ত্য

সমাৰ্থক শব্দ

কাপোৰ : বস্ত্ৰ, অম্বৰ
বসন

চৰাই : পক্ষী, বিহগ
খগ

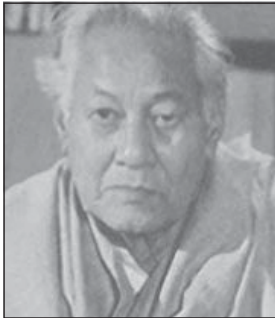
চন্দ্ৰ : জোন, শশধৰ
নিশাকৰ

ঘোঁৰা : অশ্ব, হয়
তুৰগ

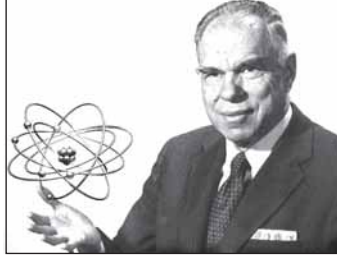
তলৰ ছবি দুখনৰ ব্যক্তি দুজনক চিনাক্ত কৰা।

প্লুট'নিয়াম

■ ছায়াশ্মিতা বৈশ্য

সৌৰজগতৰ ইউৰেনাছ আৰু নেপচুন গ্ৰহৰ নাম অনুসৰি ক্ৰমে ইউৰেনিয়াম আৰু নেপচুনিয়াম মৌল দুটাৰ নামকৰণ কৰা হৈছে। ঠিক তেনেদৰেই প্লুট'ৰ (বাওনা গ্ৰহ) নাম অনুসৰি নামকৰণ কৰা মৌলবিধ হ'ল প্লুট'নিয়াম। বিশুদ্ধ অৱস্থাত উজ্জ্বল ৰূপালী ৰঙৰ এই মৌলবিধে বায়ুৰ সংস্পৰ্শত সহজে অক্সিজেনৰ লগত বিক্ৰিয়া কৰাৰ ফলত উজ্জ্বলতা হ্ৰাস পায়। সাধাৰণতে প্ৰকৃতিত সৰহ পৰিমাণে প্লুট'নিয়াম মৌলবিধ পোৱা নাযায় যদিও প্ৰাকৃতিকভাৱে উপলব্ধ ইউৰেনিয়ামৰ আকৰ্ষিত অতি কম পৰিমাণৰ প্লুট'নিয়াম পোৱা যায়। বাণিজ্যিকভাৱে প্লুট'নিয়াম পাৰমাণৱিক চুল্লীত ইউৰেনিয়াম মৌলৰ পৰা উৎপন্ন কৰা হয়। তদুপৰি প্লুট'নিয়াম পাৰমাণৱিক শক্তি উদ্যোগৰ এক উপজাত দ্ৰব্য। ১৯৪০ চনৰ ডিছেম্বৰ মাহত কেলিফ'ৰ্নিয়া বিশ্ববিদ্যালয়, বাৰ্কেলিত (University of California, Berkely) পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে কৃত্ৰিমভাৱে প্লুট'নিয়াম উৎপাদন কৰা হয়। ড° গ্লেন ছিৰ্গ (Dr. Glenn Seaborg), আৰ্থাৰ বাহ্ল (Arthur Wahl), য়োছেফ কেনেডি (Joseph Kennedy) আৰু এডউইন মেকমিলানে (Adwin MecMillan) প্লুট'নিয়াম আৱিষ্কাৰ কৰিছিল। ড° ছিৰ্গৰ নেতৃত্বত হোৱা এই আৱিষ্কাৰকৰ বিষয়ে ১৯৪৬ চনতহে বিশ্ববাসীক ভালদৰে জনোৱা হয়। প্লুট'নিয়াম আৱিষ্কাৰৰ পিছতেই গম পোৱা গ'ল যে ইয়াৰ এটা সমস্থানিক Pu^{239} পাৰমাণৱিক বোমা নিৰ্মাণত ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যায়। সেয়েহে এই আৱিষ্কাৰৰ সমস্ত কথা গোপনে ৰখা হয়। আনহাতে ড° ছিৰ্গক চিকাগো বিশ্ববিদ্যালয়ৰ মেট (Met) পৰীক্ষাগাৰলৈ মাতি অনা হয়। এই পৰীক্ষাগাৰৰ উদ্দেশ্য হ'ল মানহাট্টান প্ৰকল্পৰ

(Manhattan Project) অংশ হিচাপে প্লুট'নিয়াম উৎপন্ন কৰা। দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ত মানহাট্টান প্ৰকল্প এটা গোপন কৰ্মশালা আছিল য'ত পাৰমাণৱিক বোমা প্ৰস্তুতকৰণৰ কাম চলিছিল। মানহাট্টান প্ৰকল্পই ১৯৪৫ চনৰ ১৬ জুলাইত পৃথিৱীৰ প্ৰথম

পাৰমাণৱিক বোমা বা দ্য গেজেট নিউ মেক্সিকোত পৰীক্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। সেই বছৰে ৯ আগষ্টত জাপানৰ নাগাছাকিত বিস্ফোৰণ কৰা পাৰমাণৱিক বোমাটো প্ৰস্তুতকৰণতো প্লুট'নিয়াম ব্যৱহাৰ হৈছিল।

প্লুট'নিয়াম বিভিন্ন পাৰমাণৱিক অস্ত্ৰ (Nuclear Weapons), বিশেষকৈ পাৰমাণৱিক বোমা প্ৰস্তুত কৰাত ব্যৱহৃত হয়। প্লুট'নিয়াম ব্যৱহাৰ কৰি নিউক্লীয় শক্তি প্ৰকল্পত (Nuclear Power Plant) বিদ্যুৎ উৎপন্ন কৰা হয়। তদুপৰি মহাকাশ অনুসন্ধান আহিলা (Space Probe) আৰু মহাকাশযানসমূহত শক্তি যোগানকাৰী হিচাপে প্লুট'নিয়াম ব্যৱহাৰ কৰা হয়। কৃত্ৰিম পেছমেকাৰ প্ৰস্তুতকৰণৰ ক্ষেত্ৰতো প্লুট'নিয়াম ব্যৱহাৰ হয়।

প্লুট'নিয়াম এবিধ তেজস্ক্ৰিয় মৌল। ই আলফা কণা বিকিৰণ কৰে। কিবা প্ৰকাৰে প্লুট'নিয়াম মানুহে উশাহত গ্ৰহণ কৰিলে এই আলফা কণাবোৰে হাঁওফাঁওৰ কোষবোৰত যথেষ্ট ক্ষতিসাধন কৰে। ইয়াৰ ফলত হাঁওফাঁওৰ বিভিন্ন ৰোগ, আনকি কৰ্কট ৰোগো হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে।

প্লুট'নিয়াম এনেকুৱা এবিধ মৌল যিটো সৃষ্টিকাৰী আৰু ধ্বংসকাৰী দুয়ো ধৰণে ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যায়। আৰম্ভণিতে ধ্বংসকাৰ্য্যত ব্যৱহৃত হৈছিল যদিও আজিকালি শক্তি উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াক বহুলভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। ❖

Did You Know ?

■ Dimple Talukdar

Jatinga bird mystery

There is a place in Assam where thousands of birds commit suicide. Jatinga, a scenic village nestling amidst the Borail Hills range. It is quite famous as a bird's suicide point. Not only local birds but migratory birds also reach this place and commit suicide. In this village, birds fly fast and hit a building or a tree and kill themselves. The strangest thing is that birds do this from 7 p.m. to 10 p.m. In normal weather these birds tend to go out during the day and return to the nest at night. Nearly 40 species of local and migratory birds are involved in this race of suicide. Ornithologists believe that electromagnetic forces of Jatinga is the cause of this mysterious phenomenon. In the damp and foggy weather, winds blow rapidly. So,

birds fly near the light-sourcing objects. Due to the lack of light, they do not see clearly, and they collide with a building or trees or vehicles.

The people of Jatinga believe some mythical powers blend with the winds, which causes the birds to end their lives. Allegedly, It has been going on since 1910 but the outside world came to know about this in 1957. In the year 1957, ornithologist E.P. Gee, a British tea planter mentioned about the same in his book 'Wild Life of India' in 1957.

Many scientists from India and abroad have done research on this phenomenon, but the exact reason has not yet been found. ❖

The first coins

The World's first coins were minted around 600 B.C. by the Lydians. They were a wealthy and powerful people living in Asia Minor. Asia Minor is a peninsula also called Anatolia, comprises the Asian part of modern Turkey. Those primitive coins were made of electrum, which is a natural composition of 75 percent gold and

25 percent silver. They were about the size and shape of a bean, and were known as 'stater' or 'standards'. ❖

A Midsummer Night's Dream

■ Bhaktimala Saikia

(Continued from 8th year, 8th Issue, September, 2021)

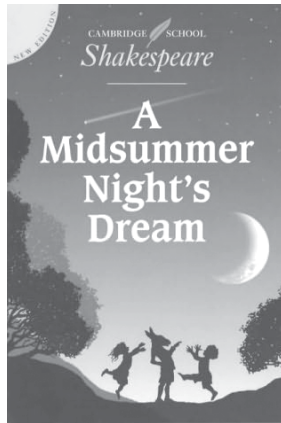
Puck flew away on this new errand. Oberon, who had a part of the magic flower went to look for Titania. He found her on a bank where many sweet-smelling flowers were growing. She always slept there at night. Titania was giving her fairies their tasks for the night. But before doing their tasks she asked them to sing her to sleep.

When Titania was asleep, Oberon softly went near her. He dropped some of the juice of the magic flower on her eyelids and said "whatever you see when you wake up will be your true love." Then he flew away.

In the meantime, Hermia ran away from her father's house. She found Lysander waiting for her in the wood. They both walked until they were tired. Hermia lay down on a soft green bank. Lysander lay down a little farther off. Both of them were soon fast asleep.

Puck came near them. Lysander was also wearing Athenian clothes. Puck thought him to be the man Oberon meant. So, he dropped some juice on Lysander's eyelids and flew away.

Meanwhile, Helena was tired following Demetrius. She could follow him no further. She came across Lysander who was fast asleep. She touched him and woke him up.

Lysander woke up and saw Helena. The magic of the love-juice worked at once. He felt madly in love with Helena. He began to speak to her like a lover. When Helena reminded him of Hermia, he said that Hermia's beauty is nothing compared to hers.

Helena knew how much Lysander love Hermia. She therefore was angry as she thought that he was making fool of her. She ran away in anger and Lysander ran after her. Poor Hermia was left alone, still asleep.

When Hermia woke up and found herself lonely, she was frightened. She looked for Lysander and called his name. But there was no reply.

In the meantime, Demetrius who had been looking for Hermia in vain, was tired and lay down to sleep. Oberon found him and recognised him to be the cruel lover. So, he dropped some magic juice on Demetrius's eyelids. When he woke up the first person he saw was Helena. She was running away from Lysander who was following her. Instantly Demetrius felt that he loved Helena madly and began to talk like a lover to her. Lysander was angry upon them and Hermia was close behind him. ❖

(Continued)

চুড'কু

তলৰ আকৃতি দুটাৰ ৯টা শাৰী আৰু ৯টা স্তম্ভৰ লগতে প্রতিটো বৰ্গক্ষেত্ৰত ১ৰ পৰা ৯লৈ সংখ্যাকেইটা এবাৰকৈহে বহিব।

চুড'কু ১৭৩

2						6	9	
	5				3			
1	7				9	4		5
		3		2	5		1	8
				4				
7	2		3	8		5		
5	2		3	8		5		
5		2	6				4	1
	6	7						3

চুড'কু ১৭৪

1	5		2		9			4
	4				6		1	
				4			6	3
	7					8		6
6								5
2	8						1	
4	6			8				
				6			7	
8			5		1		4	9

চুড'কু ১৭১

6	1	3	2	7	9	5	8	4
7	8	9	5	4	3	2	1	6
5	4	2	8	6	1	3	7	9
8	3	1	6	2	4	7	9	5
4	2	5	7	9	8	1	6	3
9	6	7	1	3	5	8	4	2
2	5	6	9	1	7	4	3	8
3	7	8	4	5	6	9	2	1
1	9	4	3	8	2	6	5	7

চুড'কু ১৭২

5	1	7	2	6	4	8	9	3
9	2	6	8	3	5	7	4	1
4	8	3	9	7	1	5	6	2
1	3	5	4	9	6	2	8	7
7	9	2	5	1	8	4	3	6
8	6	4	3	2	7	9	1	5
3	7	8	6	4	2	1	5	9
2	5	9	1	8	3	6	7	4
6	4	1	7	5	9	3	2	8

পৰ্বতাৰোহণকাৰীৰ আকৰ্ষণ : সপ্তশৃংগ

■ কান্তাশ্ৰী গোস্বামী

পৃথিৱীৰ দুঃসাহসিক ক্ৰীড়াবোৰৰ অন্যতম হৈছে পৰ্বতাৰোহণ। প্ৰতিকূল পৰিবেশত নিজৰ জীৱনকো তুচ্ছ জ্ঞান কৰি, বিভিন্ন শাৰীৰিক, মানসিক কষ্ট ভোগ

কৰি, বিভিন্ন বাধা অতিক্ৰম কৰি নিজ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাটো পৰ্বতাৰোহণকাৰীসকলৰ বাবে এক প্ৰত্যাহ্বান। পৃথিৱীৰ সৰহসংখ্যক লোকেই এই বিষয়ে জ্ঞাত নহয় যে কেৱল মাউণ্ট এভাৰেষ্ট শৃংগত আৰোহণ কৰাটোৱেই পৰ্বতাৰোহণকাৰীসকলৰ একমাত্ৰ সপোন নহয়। ইয়াৰ সমান্তৰালভাৱে পৃথিৱীৰ সৰ্বোচ্চ শৃংগবোৰৰ ভিতৰত বিশেষ সাতটা শৃংগ জয় কৰাটোও আন এক সপোন।

ছেভেন ছামিটছ (Seven Summits) বুলি বিখ্যাত এই সপ্তশৃংগ হৈছে সাতখন মহাদেশত অৱস্থিত পৃথিৱীৰ সুউচ্চ সাতটা শৃংগ। এই সপ্তশৃংগ অভিযান সম্পূৰ্ণ কৰাটো পৰ্বতাৰোহণকাৰীসকলৰ বাবে এক বৃহৎ প্ৰত্যাহ্বান। এই সপ্তশৃংগ অভিযান পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে সম্পূৰ্ণ কৰে ১৯৮৫ চনৰ ৩০ এপ্ৰিলত ৰিচাৰ্ড বাছ (Richard Bass) নামৰ ব্যক্তিগৰাকীয়ে। সপ্তশৃংগৰ অন্তৰ্গত শৃংগবোৰক লৈ পণ্ডিতসকলৰ মতভেদ আছে। সেয়েহে বিভিন্নজনৰ সপ্তশৃংগৰ তালিকা বিভিন্ন হোৱা দেখা যায়। কিন্তু পৰ্বতাৰোহণকাৰীসকলে পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা বিখ্যাত পৰ্বতাৰোহী বাছ বা মেছনাৰৰ (Bass or Messner) তালিকাই গ্ৰহণ কৰি আহিছে। উল্লেখ্য যে ভিন ভিন সংস্কৰণত উপলব্ধ সপ্তশৃংগৰ ভিতৰত পাঁচটা শৃংগক লৈ পণ্ডিতসকল একমত। ষষ্ঠ আৰু সপ্তম শৃংগক লৈহে মতভেদ দেখা যায়।

বিভিন্ন তালিকাৰ পৰা পৰ্বতাৰোহীসকলৰ দ্বাৰা অধিক সমৰ্থিত এই শৃংগবোৰৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰা হ'ল— (এই তালিকাৰ প্ৰথম পাঁচটা শৃংগ সপ্তশৃংগৰ

সকলোবোৰ সংস্কৰণত অন্তৰ্ভুক্ত। বাকী চাৰিটাৰ পৰা দুটাকৈ শৃংগ বিভিন্ন সংস্কৰণত অন্তৰ্ভুক্ত হৈছে।) ১। এছিয়াৰ মাউণ্ট এভাৰেষ্ট (Mount Everest) পৃথিৱীৰ সৰ্বোচ্চ পৰ্বত শিখৰ মাউণ্ট এভাৰেষ্ট নেপাল আৰু চীনৰ

সীমাত অৱস্থিত। ইয়াৰ উচ্চতা ৮৮৪৮ মিটাৰ। ১৮৫২ চনৰ চৰকাৰী জৰীপ মতে ইয়াক পৃথিৱীৰ সৰ্বোচ্চ বিন্দু হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া হয়। ১৯২০ চনৰ পৰাই এভাৰেষ্ট শৃংগ বিজয়ৰ অভিযান চলিছিল যদিও ১৯৫৩ চনত এডমাণ্ড হিলাৰী আৰু টেনজিং নৰ্গেই পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে এই শিখৰত আৰোহণ কৰে।

২। দক্ষিণ আমেৰিকাৰ মাউণ্ট একোংকাগুৱা (Mount Aconcagua) : পশ্চিম-মধ্য আৰ্জেণ্টিনাৰ চিলিৰ সীমাত এই শৃংগ অৱস্থিত। ইয়াৰ উচ্চতা ৬,৯৫৯ মিটাৰ। শৃংগটো উত্তৰ আৰু দক্ষিণ এই দুটা ভাগত বিভক্ত। ইয়াৰ উত্তৰ শৃংগ ভাগ অধিক ওখ আৰু এই শৃংগভাগ ১৮৯৭ চনত ছুইচ পৰ্বতাৰোহী মেথায়াছ জুৰব্ৰিগেনে (Matthias Zurbriggen) প্ৰথমবাৰৰ বাবে আৰোহণ কৰে।

৩। উত্তৰ আমেৰিকাৰ ডেনালি : ডেনালি বা মাউণ্ট মেককিন্লে (Denali or Mount McKinley) শৃংগ দক্ষিণ মধ্য আলাস্কাৰ আলাস্কা গিৰিমালার কেন্দ্ৰত অৱস্থিত। ই উত্তৰ আমেৰিকাৰ সৰ্বোচ্চ শৃংগ। ডেনালি জলপ্ৰপাতৰ পৰা ইয়াৰ উচ্চতা ৫৫০০ মিটাৰ। সাগৰপৃষ্ঠৰ পৰা ইয়াৰ উচ্চতা হৈছে ৬১৯৪ মিটাৰ। ১৯১৩ চনৰ ৭ জুন তাৰিখে হাডছন ষ্টক (Hudson Stuck) আৰু হেৰী কাৰ্ছটেনেছে (Harry Karstens) প্ৰথমবাৰৰ বাবে এই শৃংগ আৰোহণ কৰে।

নদ-নদী, পৰ্বত, পাহাৰ ইত্যাদি

- ৪। **আফ্ৰিকাৰ কিলিমাঞ্জাৰো (Kilimanjaro) :** ই আফ্ৰিকাত অৱস্থিত সৰ্ব্বোচ্চ শিখৰ। ইয়াৰ অৱস্থান কেনিয়াৰ সীমাৰ ওচৰৰ উত্তৰ-পূব তাঞ্জানিয়া জ্বালামুখীৰ ওচৰত। ই প্ৰায় ৮০ কিল'মিটাৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তৃত আৰু ইয়াত তিনিটা জ্বালামুখী অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে। ইয়াৰে আটাইতকৈ ওখ আৰু চাপৰ শৃংগটো মিলি এক শংকুৰ সৃষ্টি কৰিছে। ইয়াৰ নাম কিবো। কিবোৰ সৰ্ব্বোচ্চ শিখৰ ১৮৮৯ চনত প্ৰথমবাৰৰ কাৰণে জাৰ্মান ভূতত্ত্ববিদ হেন্স মেয়াৰ (Hans Mayer) আৰু অষ্ট্ৰেলিয়ান পৰ্বতাৰোহী লুডৱিগ পুৰ্চচেল'ৰে (Ludwig Purtscheller) আৰোহণ কৰে।
- ৫। **ইউৰোপৰ মাউণ্ট এলব্ৰুছ (Mount Elbrus) :** ককেচাচ পৰ্বতৰ সকলোতকৈ ওখ শৃংগ আৰু ইউৰোপৰ সুউচ্চ স্থান মাউণ্ট এলব্ৰুছ দক্ষিণ-পশ্চিম ৰাছিয়াত অৱস্থিত। প্ৰায় আঢ়ৈ লাখ বছৰৰো অধিক বছৰ পূৰ্বে সৃষ্টি হোৱা এই শৃংগৰ উচ্চতা ৫,৬৪২ মিটাৰ। ১৮৭৪ চনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে ছুইচ গাইড পীটাৰ নুবেল'ৰ (Peter Knubel) নেতৃত্বত এদল ব্ৰিটিছ পৰ্বত আৰোহণকাৰীয়ে এই শৃংগটোত আৰোহণ কৰিছিল।
- ৬। **এণ্টাৰ্কটিকাৰ মাউণ্ট বিনছন (Mount Vinson) :** ১৯৩৫ চনত এই শৃংগটো আমেৰিকাৰ লিংকন এলছৱৰ্থে (Lincoln Ellsworth) আৱিষ্কাৰ কৰে। ই এণ্টাৰ্কটিকা মহাদেশৰ সকলোতকৈ ওখ শৃংগ। মহাদেশখনৰ পশ্চিম অংশত থকা এলছৱৰ্থ পৰ্বতমালাত এই শৃংগ অৱস্থিত। ইয়াৰ উচ্চতা ৪৮৯২ মিটাৰ। ১৯৬৬ চনত আমেৰিকাই কৰা এক অভিযানত এই শৃংগত প্ৰথম পদাৰ্পণ কৰা হয়।
- ৭। **পুনচাক জায়া পীক বা মাউণ্ট কাৰ্ছটেনজ (Puncak Jaya or Mount Carstensz) :** ই অষ্ট্ৰেলিয়া মহাদেশৰ সৰ্ব্বোচ্চ শৃংগ। নিউ গিনি (New Guinea) দ্বীপৰ পশ্চিম মধ্য মালভূমিত এই শৃংগ অৱস্থিত। ইয়াৰ উচ্চতা ৪৮৮৪ মিটাৰ। ই বিশ্বৰ সৰ্ব্বোচ্চ দ্বীপশৃংগ। ১৯৬২ চনত অষ্ট্ৰেলিয়াৰ হেইনৰিক হেৰৰে (Heinrich Harrer) এই শৃংগ প্ৰথম আৰোহণ কৰে।
- ৮। **মণ্ট ব্লেংক (Mont Blanc) :** ইটালী আৰু ফ্ৰান্সৰ সীমাত অৱস্থিত মণ্ট ব্লেংক শিখৰ আল্পছ পৰ্বতমালা তথা পশ্চিম ইউৰোপৰ সৰ্ব্বোচ্চ শৃংগ। ইয়াৰ উচ্চতা ৪৮০৮ মিটাৰ। ১৭৮৬ চনৰ ৮ আগষ্টত জেক বালমাট (Jacques Balmat) আৰু মিচেল গেব্ৰিয়েল পেৰ্কাৰ্ড (Michel Gabriel Paccard) নামৰ ব্যক্তি দুগৰাকীয়ে প্ৰথমবাৰৰ বাবে এই শৃংগ আৰোহণ কৰে।
- ৯। **অষ্ট্ৰেলিয়াৰ মাউণ্ট ক'স্কিয়াস্ক' (Mount Kosciuszko) :** অষ্ট্ৰেলিয়াৰ মূল ভূখণ্ডৰ চিডনীৰ দক্ষিণ-পশ্চিমত থকা অষ্ট্ৰেলিয়ান আল্পছ পৰ্বতমালাত এই শৃংগ অৱস্থিত। ইয়াৰ উচ্চতা ২২২৮ মিটাৰ। পোলেণ্ডৰ ভুবিজ্জানী পল ষ্ট্ৰেলেজ্‌স্কিই (Paul Strzelecki) ১৮৪০ চনত এই শৃংগ আৱিষ্কাৰ কৰে আৰু পোলেণ্ডৰ দেশপ্ৰেমিক তথা আমেৰিকান বিপ্লৱৰ নেতা ক'স্কিয়াস্ক'ৰ নামেৰে ইয়াৰ নামকৰণ কৰা হয়।
- ওপৰত উল্লেখ কৰা নটা শৃংগৰ ভিতৰত মণ্ট ব্লেংক শৃংগই বাছ বা মেছনাৰৰ তালিকাত স্থান পোৱা নাই। কিন্তু সপ্তশৃংগ বিজয়ীসকলৰ প্ৰায় আশী শতাংশই এই শৃংগটোত আৰোহণ কৰে বুলি ধাৰণা কৰা হয়। উচ্চতাৰ দিশৰ পৰা নাইবা এই শৃংগ বোৰ থকা মহাদেশৰ পৰিসীমাৰ দিশৰ পৰা লক্ষ্য কৰিলে প্ৰথম সাতটা শৃংগকেই 'সপ্তশৃংগ' বুলি গ্ৰহণ কৰিব পাৰি। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্নৰ উত্তৰ (আগষ্ট)

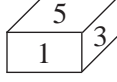
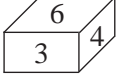
- ১। আটলাণ্টিক মহাসাগৰ। ২। ভিক্টোৰিয়া। ৩। ইৰাণ। ৪। বিনচন মেছিফ (Vinson Massif)। ৫। হিমবিদৰ (Crevasse)।

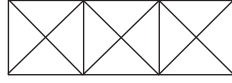
মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ

■ **ৰবীন্দ্ৰ বৰ্মন**

1. তলত এটা লুডুগুটিৰ 2টা অৱস্থান দেখুওৱা হৈছে। লুডুগুটিটোৰ 5ৰ বিপৰীত পিঠিত চিহ্নিত সংখ্যাটো কি হ'ব?

- a) 1   b) 3   c) 4   d) 5
2. তলৰ চিত্ৰটোত মুঠতে কিমানটা ত্ৰিভুজ আছে?

- a) 28   b) 24   c) 25   d) 26
3. 1, 2, 3 অংক তিনিটাৰ সহায়ত কোনো অংকৰ পুনৰাবৃত্তি নকৰাকৈ গঠন কৰিব পৰা তিনিটা অংকবিশিষ্ট সংখ্যাসমূহৰ যোগফল কিমান?
- a) 1233   b) 1321   c) 1323   d) 1332
4. বাতিপুৰা 8 বজাৰ পৰা আবেলি 2 বজালৈ ঘড়ী এটাৰ ঘণ্টাৰ কাঁটাডালে কিমান ডিগ্ৰী কোণ ঘূৰিব?
- a) 180^0 b) 150^0 c) 210^0 d) 200^0
5. ৰুবুলৰ জন্ম 11 আগষ্ট তাৰিখে। মোহন ৰুবুলতকৈ 11 দিনে ডাঙৰ। এই বছৰ ভাৰতৰ স্বাধীনতা দিৱস সোমবাৰে পৰিছে। এই বছৰ মোহনৰ জন্মদিনৰ দিনা কি বাৰ হ'ব?
- a) সোমবাৰ   b) মঙলবাৰ   c) দেওবাৰ   d) বৃহস্পতিবাৰ
6. যদি Pয়ে '+', Qয়ে 'x', Rয়ে '÷' আৰু Sয়ে '-' বুজায়, তেন্তে
- 44 Q 9 R 12 S 6 Q 4 P 16 = ?
- a) 36   b) 124   c) 25   d) 112
7. কেইজনমান মানুহ এটা শাৰীত বহি আছে। ৰোহনৰ স্থান বাঁওফালৰ পৰা 10 তম আৰু মুকেশৰ স্থান সোঁফালৰ পৰা 13 তম। ৰোহন আৰু মুকেশৰ মাজত 4 জন মানুহ আছে। শাৰীটোত থকা মানুহৰ সৰ্বোচ্চ আৰু সৰ্বনিম্ন সংখ্যা উলিওৱা।
- a) 27, 18   b) 27, 17   c) 30, 15   d) 30, 19

উত্তৰসমূহ :

1. c   2. a   3. d   4. a   5. c   6. c   7. b

কুইজ

- ১। ইৰানৰ পৰা অসমলৈ ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ বাবে অহা গিয়াছুদ্দিন আউলিয়া নামৰ ব্যক্তিজনৰ কবৰৰ সন্মুখত থকা বিখ্যাত মছজিদটোৰ নাম কি?
- ২। ১৯৯৫ চনত সাহিত্য অকাডেমি বাঁটা লাভ কৰা 'মহাৰথী' নামৰ গ্ৰন্থখনৰ ৰচয়িতা হ'ল চন্দ্ৰপ্ৰসাদ শইকীয়া। উপন্যাসখনৰ নায়কজন কোন?
- ৩। এইখন ৰাছিয়াৰ দ্বিতীয় বৃহৎ চহৰ। স্থাপন কৰিছিল পিটাৰ দ্য গ্ৰেইটে (Peter the Great)। ১৭০৩ চনত এই চহৰখন স্থাপন কৰিছিল। তেতিয়া ইয়াৰ নাম আছিল ছেইণ্ট পিটাৰ্ছবাৰ্গ। ১৯১৮ চন পৰ্য্যন্ত ই ৰাছিয়াৰ ৰাজধানী আছিল। এসময়ত ইয়াক পেট্ৰোগ্ৰেড (Petrograd) বুলিও জনা গৈছিল। 'ষ্টেট হাৰ্মিটেজ মিউজিয়াম (State Hermitage Museum) থকা এই চহৰখনৰ বৰ্তমানৰ নাম কি?
- ৪। বিল গেটছে (Bill Gates) কাৰ সৈতে যৌথভাৱে মাৰ্থো ১৯ বছৰ বয়সত মাইক্ৰ'ছফট (Microsoft) কোম্পানী প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল?
- ৫। উমানন্দত থকা মন্দিৰটো ১৬৯৪ চনত কোনে গদাধৰ সিংহৰ নিৰ্দেশত নিৰ্মাণ কৰোৱাইছিল?
- ৬। গুৱাহাটীৰ শ্ৰীগুৰু প্ৰেছৰ অন্যতম প্ৰতিষ্ঠাতাজনক সাহিত্যৰত্ন উপাধি প্ৰদান কৰা হৈছিল। গুৱাহাটীৰ জিলা পুথিভঁৰাল প্ৰাংগনত তেওঁৰ আৰক্ষ মূৰ্তি আছে। ব্যক্তিজন কোন?
- ৭। আহোম যুগত এক নিৰ্দিষ্ট অনুপাতত গুড়, চূণ, তেল, ধূনা, বৰালি মাছ, মাটিমাহ, গাখীৰ, বৰাচাউল, হাঁহকণী আৰু শণ মিহলাই কি প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল?
- ৮। ভাগৱতৰ দশম স্কন্ধ আৰু মহাভাৰতৰ সভাপৰ্বৰ ভিত্তিত মাধৱদেৱে তেওঁৰ একমাত্ৰ কাব্যখন ৰচনা কৰে। সেইখনৰ নাম কি?
- ৯। মেনড্ৰেক দ্য মেজিচিয়ান (Mandrake the Magician) ফেণ্টমৰ (The Phantom) দৰে প্ৰখ্যাত কাৰ্টুন চৰিত্ৰৰ স্ৰষ্টাজনৰ নাম কি?
- ১০। ব্লাইথ্ছ ট্ৰাগোপান (Blyth's Tragopan) নামৰ পক্ষীবিধ উত্তৰ-পূব ভাৰতবৰ্ষৰ কোনখন ৰাজ্যৰ জাতীয় পক্ষী?
- ১১। ১৯৫০ চনৰ ২৫ জুনত উত্তৰ কোৰিয়াৰ সেনা বাহিনীয়ে দক্ষিণ কোৰিয়াৰ সৈতে থকা সীমাৰেখাডাল পাৰ হোৱাৰ পিছত কোৰিয়াৰ যুদ্ধ লাগিছিল। উক্ত সীমাৰেখাডালৰ নাম কি?
- ১২। ভাৰতৰ প্ৰথমটো আছুতীয়া শৈক্ষিক কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ ২০০৪ চনৰ ২০ ছেপ্টেম্বৰত উৎক্ষেপণ কৰা হয়। উপগ্ৰহটোৰ নাম কি?
- ১৩। 'দ্য ৱেল্থ অৱ নেশ্বনছ' (The Wealth of Nations) নামৰ গ্ৰন্থখনৰ ৰচয়িতাজনক অৰ্থনীতিৰ জনক বুলি জনা যায়। তেওঁৰ নাম কি?
- ১৪। ইংৰাজীত 'A' আখৰেৰে নাম আৰম্ভ হোৱা কোনটো ফলক এলিগেটৰ পীয়েৰ (Alligator Pear) বা 'ঘঁৰিয়ালৰ নাচপতি' বুলিও কোৱা হয়?
- ১৫। ইন্দ্ৰেশ্বৰ বৰা-লীলাৱতী বৰাৰ পুত্ৰজনে ১৯৫৩ চনত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ইংৰাজীত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰে। 'অসমীয়া হৃদয় মূল তত্ত্ব আৰু তাৰ 'ইতিহাস' শীৰ্ষক গৱেষণা গ্ৰন্থৰ বাবে ১৯৭১ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ডক্টৰেট ডিগ্ৰী লাভ কৰা এই ব্যক্তিজন কোন?
- ১৬। ১৯৭২ চনৰ বুকাৰ বাঁটা জয় কৰা কিতাপখনৰ লেখক হ'ল জন বাৰ্জাৰ (John Berger)। কিতাপখনৰ নামটোত মাত্ৰ এটা আখৰ আছে। আখৰটো কি বা কিতাপখনৰ নাম কি?
- ১৭। উইলিয়াম পট্ছ (William Potts) নামৰ আৰক্ষী বিষয়াজনক যাতায়াতৰ বাবে অতি দৰকাৰী কি বস্তুৰ আৱিষ্কাৰক বুলি জনা যায়?
- ১৮। ১৯০৪ চনত বোম্বেত বহা ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ অধিবেশনৰ সভাপতি কোন আছিল?
- ১৯। ৰাষ্ট্ৰীয় পতাকাত দেশৰ মানচিত্ৰ থকা দেশ বিশ্বত দুখন আছে। তাৰে এখন হ'ল চাইপ্ৰাছ (Cyprus)। আনখন দেশৰ ৰাজধানী হ'ল প্ৰিষ্টিনা (Pristina)। দেশখনৰ নাম কি?
- ২০। জয়সাগৰ পুখুৰীৰ পশ্চিম পাৰে অৱস্থিত নাতিগোসাঁইৰ দ'লক আন এটা নামেৰেও জনা যায়। নামটো কি? ❖

■ সংগ্ৰহ : সীমান্ত কলিতা

কোন কোন যাবা মহাকাশলৈ?

■ মহানন্দ শৰ্মা

আগতে বৈজ্ঞানিক কাৰণত মহাকাশচাৰীসকলেহে মহাকাশলৈ উৰা মাৰিব পাৰিছিল। কোনো এগৰাকী ব্যক্তিয়ে বহু শিক্ষা-দীক্ষা, প্ৰশিক্ষণৰ অন্তত কঠোৰ সাধনাৰ বলত মহাকাশচাৰীৰূপে মহাকাশলৈ যাবলৈ সক্ষম হৈছিল। পিছে সময় সলনি হ'ল। এতিয়া আৰু আগৰ দিন নাই। মহাকাশ এতিয়া সকলো সাধাৰণ লোকৰ বাবে হৈ পৰিছে ভ্ৰমণৰ স্থান। আমি দেখি থকা মহাকাশখন যেন হাতেৰে চুই চাবলৈ সুযোগ আহিছে। মেঘৰ ওপৰতো ঘূৰি ফুৰিব পাৰিব সকলো সাধাৰণ লোকে। মহাকাশৰ শূন্যতাত ওপঙি থকাৰ অভিজ্ঞতা লাভ কৰিবলৈ সুযোগ মুকলি হৈছে। মহাকাশৰ পৰা আমাৰ পৃথিৱীখন এবাৰ স্বচক্ষে চোৱাৰ হেঁপাহ পূৰণ হোৱাৰ সময় আহিছে। এতিয়া বিজ্ঞানীয়েই হওক বা সাধাৰণ লোকেই হওক, সকলোৱে যাব পাৰিব মহাকাশ ভ্ৰমণলৈ। ইতিমধ্যে আৰম্ভ হৈ গ'ল মহাকাশ পৰ্যটনৰ এক আমোদজনক প্ৰতিযোগিতা।

কোন কোন যাবা মহাকাশলৈ— সাজু হ'বৰ হ'ল...।

কি এই মহাকাশ পৰ্যটন?

মহাকাশ পৰ্যটন হৈছে ভূপৃষ্ঠৰ পৰা বহু উচ্চতাত মহাকাশযানত উঠি ভ্ৰমণ কৰাৰ সুবিধা। আমি যিদৰে পৃথিৱীৰ বিভিন্ন স্থান ভ্ৰমণ কৰি আমোদ লাভ কৰোঁ, তেনেদৰে মহাকাশ ভ্ৰমণেও আমাক আমোদ দিবলৈ সাজু হৈছে। মহাকাশৰ পৰা পৃথিৱীখন দৰ্শন কৰাৰ বাবে আমালৈ আহিছে মহাকাশ পৰ্যটনৰ সুযোগ-সুবিধা। ইতিমধ্যে মহাকাশ ভ্ৰমণৰ বাবে নিৰ্মাণ কৰা হৈছে বিশেষ ধৰণৰ মহাকাশযান। সদ্যহতে আমাৰ পৃথিৱীৰ চৌকাষে প্ৰদক্ষিণ কৰাৰ লগতে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মহাকাশ আস্থান (International Space Station) ভ্ৰমণৰো ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। আনকি, ভৱিষ্যতে পৃথিৱীৰ উপগ্ৰহ চন্দ্ৰৰ চৌপাশে ঘূৰি উপগ্ৰহটো মহাকাশৰ পৰা চোৱাৰ সুযোগো আমি লাভ কৰিম। সম্পূৰ্ণ ব্যৱসায়িক উদ্দেশ্যতহে এই মহাকাশ ভ্ৰমণৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে, বৈজ্ঞানিক উদ্দেশ্যত নহয়। মহাকাশ ভ্ৰমণৰ প্ৰতি আগ্ৰহী লোকে এই সুবিধা ল'ব পাৰিব। অৱশ্যে এই ভ্ৰমণৰ বাবে মহাকাশ পৰ্যটকে ভৰিব লাগিব কোটি টকাৰো অধিক পৰিমাণৰ ধন। এতিয়ালৈকে কেইবাগৰাকী লোকে এই বৃহৎ পৰিমাণৰ ধন ব্যয় কৰি মহাকাশ ভ্ৰমণ সামৰি সুকলমে পৃথিৱীলৈ উভতি আহিছে। এনে মহাকাশ ভ্ৰমণৰ ক্ষেত্ৰত

মহাকাশযানখনত অতি সীমিতসংখ্যক আসন থাকে। ভ্ৰমণৰ পূৰ্বে মহাকাশ পৰ্যটকসকলক কাৰিকৰী দিশত সম্পূৰ্ণ বিজ্ঞানসন্মতভাৱে প্ৰশিক্ষণ দি ভ্ৰমণৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰি তোলা হয়।

মহাকাশলৈ কোন কোন গ'ল?

২০০১ চনৰ ২৮ এপ্ৰিলত ৰাছিয়াৰ 'ছয়ুজ টি এম-৩২' অভিযানত প্ৰথমবাৰৰ বাবে মহাকাশলৈ ৰাওনা হৈছিল এগৰাকী অপেছাদাৰী লোক। তেওঁ হৈছে আমেৰিকাৰ এগৰাকী বিজ্ঞানী-অভিযন্তা তথা ব্যৱসায়ী ডেনিছ টিটো। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মহাকাশ আস্থানত তেওঁ ৭ দিন ২২ ঘণ্টা ৪ মিনিট সময় কটাই 'ছয়ুজ টি এম-৩১' মহাকাশযানৰ জৰিয়তে পৃথিৱীলৈ উভতি আহে। তেওঁ মুঠতে ১২৮ বাৰ পৃথিৱীৰ কেউদিশে পৰিভ্ৰমণ কৰে। আমেৰিকাৰ মহাকাশ পৰ্যটন প্ৰতিষ্ঠান 'স্পেচ এডভেঞ্চাৰ্ছ লিমিটেড'ৰ ব্যৱস্থাপনাত তেওঁৰ মহাকাশ ভ্ৰমণ সম্পন্ন হয়। এই ভ্ৰমণৰ বাবে টিটোৱে দিবলগীয়া হয় প্ৰায় ১৪০ কোটি টকা। তাৰ পাছত ২০০২ৰ পৰা ২০০৯ চনলৈ আন কেইবাগৰাকীমান সাধাৰণ লোকেও মহাকাশ ভ্ৰমণৰ অভিজ্ঞতা আহৰণ কৰে। নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণৰ ধনৰ বিনিময়ত তেওঁলোকে মহাকাশলৈ উৰা মাৰিছিল। ২০০২ চনৰ ২৫ এপ্ৰিলত 'ছয়ুজ টি এম-৩৪' অভিযানত ১০ দিনৰ বাবে মহাকাশ পৰ্যটনলৈ গৈছিল

নিবন্ধ

দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ মাৰ্ক শ্বাটলৱৰ্থ। ২০০৫ চনৰ ১ অক্টোবৰত 'ছয়ুজ টি এম এ-৭' অভিযানত ১০ দিনৰ বাবে মহাকাশ পৰ্যটনলৈ গৈছিল আমেৰিকাৰ গ্ৰেগৰি

অ'লছেন। ২০০৬ চনৰ ২০ ছেপ্টেম্বৰত 'ছয়ুজ টি এম এ-৯' অভিযানত ১০ দিনৰ বাবে মহাকাশ ভ্ৰমণলৈ গৈছিল ইৰানিয়ান-আমেৰিকান ব্যৱসায়ী আনুছেহ আনছাৰি। ২০০৭ চনৰ ৭ এপ্ৰিলত 'ছয়ুজ টি এম-১০' অভিযানত ১০ দিনৰ বাবে প্ৰথমবাৰ আৰু ২০০৯ চনৰ ২৬ মাৰ্চত 'ছয়ুজ টি এম এ-১৪' অভিযানত ১৪ দিনৰ বাবে দ্বিতীয়বাৰলৈ মহাকাশ ভ্ৰমণলৈ গৈছিল হাংগেৰি মূলৰ আমেৰিকান ব্যৱসায়ী চাৰ্লছ ছাইমনি। ২০০৮ চনৰ ১২ অক্টোবৰত 'ছয়ুজ টি এম এ-১৩' অভিযানত ১৩ দিনৰ বাবে মহাকাশ পৰ্যটনলৈ গৈছিল ব্ৰিটিছ-আমেৰিকান ৰিচাৰ্ড গেৰিয়ট। ২০০৯ চনৰ ৩০ ছেপ্টেম্বৰত 'ছয়ুজ টি এম এ-১৬' অভিযানত ১২ দিনৰ বাবে মহাকাশ ভ্ৰমণলৈ গৈছিল কানাডাৰ গাই লালিবাৰ্টি। এই আটাইকেইটা অভিযান আছিল মাৰ্কিন মহাকাশ গৱেষণা সংস্থা 'নাছা' আৰু ৰাছিয়াৰ মহাকাশ গৱেষণা সংস্থা 'ৰছকছমছ'ৰ অধীনত। সম্পূৰ্ণ আনুষ্ঠানিকভাৱে ৰাওনা হোৱা মহাকাশ পৰ্যটকসকলক ৰখা হৈছিল আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মহাকাশ আস্থানত।

মহাকাশ পৰ্যটনৰ নতুন খবৰ

২০২১ চনৰ ১১ জুলাই। সিদিনা নিজৰ মহাকাশযানেৰে মহাকাশত এপাক উৰিল 'ভাৰ্জিন গেলেক্টিক'ৰ প্ৰতিষ্ঠাতা ছাৰ ৰিচাৰ্ড ব্ৰেনছন। প্ৰতিষ্ঠানটোৰ 'ভিএছএছ ইউনিটি'ৰ জৰিয়তে নিউ মেক্সিকোৰ আকাশত উৰণ সম্পন্ন কৰে ব্ৰেনছনে। তেওঁ পৃথিৱীৰ পৰা সৰ্বাধিক ৮৬.১ কিল'মিটাৰ পৰ্য্যন্ত ওপৰলৈ উৰণ সম্পন্ন কৰে আৰু এই মহাকাশ উৰণৰ বাবে তেওঁক বিশেষজ্ঞ পাইলটে সহযোগ কৰে। আন এটা সফলতাৰ দিন আহে এটা সপ্তাহৰ পাছতে। সিদিনা

আছিল ২০ জুলাই। সিদিনাও আন এক মহাকাশ পৰ্যটনৰ দুৱাৰ মুকলি হ'ল। ব্যক্তিগত মহাকাশ পৰিবহণ আৰু পৰ্যটনৰ সূচনা কৰি 'এমাজ'ন' প্ৰতিষ্ঠানৰ

প্ৰতিষ্ঠাপক তথা মুখ্য কাৰ্য্যবাহী বিষয়া জেফ বেজ'ছে আন তিনিগৰাকী যাত্ৰী ক্ৰমে ৫৩ বছৰ বয়সীয়া ভ্ৰাতৃ মাৰ্ক বেজ'ছ, ৮২ বছৰীয়া ৱেলি ফ্ৰাংক আৰু ১৮ বছৰীয়া অলিভাৰ ডাইমেনক লৈ আমেৰিকাৰ ৱেষ্ট টেক্সাছৰ পৰা 'নিউ শ্বেফাৰ্ড কেপছুল'ৰ জৰিয়তে 'ব্লু অৰিজিন এন এছ-১৬' অভিযান সম্পন্ন কৰে। পৃথিৱীৰ পৰা সৰ্বাধিক ১০৭ কিল'মিটাৰ পৰ্য্যন্ত উচ্চতাত যাত্ৰীকেইগৰাকীয়ে ১০ মিনিট সময় অতিবাহিত কৰে। এই অভিযানত মহাকাশলৈ যোৱা আটাইতকৈ বয়োজ্যেষ্ঠ আৰু সৰ্বকনিষ্ঠ ব্যক্তিকপে পৰিগণিত হ'ল ৱেলি ফ্ৰাংক আৰু অলিভাৰ ডাইমেন। প্ৰথমবাৰৰ বাবে 'স্পেচ এক্স'ৰ 'ইনস্পাইৰেছন ৪' মহাকাশযানৰ জৰিয়তে ১৬ ছেপ্টেম্বৰত মাৰ্কিন মহাকাশ গৱেষণা সংস্থা 'নাছা'ৰ কেনেডি স্পেচ চেণ্টাৰৰ পৰা মহাকাশলৈ উৰা মৰা চাৰিগৰাকী পৰ্যটকে তিনিদিনীয়া মহাকাশ ভ্ৰমণ সামৰি ১৯ ছেপ্টেম্বৰত আটলাণ্টিক মহাসাগৰত অৱতৰণ কৰে। এই অভিযানত আছিল অৰ্বুদপতি ব্যৱসায়ী জেয়াৰ্ড আইজাকমেন, ভূবিজ্ঞানী ছায়ান প্ৰস্ক্টৰ, কৰ্কট আক্ৰান্ত হেইলি আৰ্চেনস্ক আৰু এৰ'স্পেচ অভিযন্তা ক্ৰিছ ছেমব্ৰস্কি। অভিযানত নাছিল কোনো পেছাদাৰী মহাকাশচাৰী। উল্লেখনীয় দিশ যে আইজাকমেনে চাৰিখন আসনৰ সমুদায় খৰচ বহন কৰে আৰু 'স্পেচ এক্স'ৰ প্ৰতিষ্ঠাতা তথা টেছলা ইলেকট্ৰিক মটৰগাড়ী নিৰ্মাণ প্ৰতিষ্ঠানৰ মুখ্য কাৰ্য্যবাহী এলন মাঙ্কে এই অভিযানৰ পৰ্যটক ২৯ বছৰীয়া কৰ্কট ৰোগী হেইলি আৰ্চেনস্কক পাঁচ কোটি মাৰ্কিন ডলাৰ পৰিমাণৰ ধন দান কৰে। ভৱিষ্যতে চন্দ্ৰ আৰু মঙল গ্ৰহলৈ পৰ্যটক প্ৰেৰণৰ পৰিকল্পনাও কৰিছে এলন মাঙ্কে।

নিবন্ধ

ভৱিষ্যতৰ মহাকাশ পৰ্যটন

আহি থকা দিনবোৰ মহাকাশ পৰ্যটনৰ বাবে ভাল দিন। কিয়নো, ইতিমধ্যে কেইবাটাও মহাকাশ পৰ্যটন প্ৰতিষ্ঠানে এই ব্যৱসায়ক স্থায়িত্ব দিয়াৰ প্ৰয়াসেৰে ধন বিনিয়োগ কৰিছে। এই ক্ষেত্ৰখনত সংস্থাপিত হৈ পৰিছে বহু অভিজ্ঞতাসম্পন্ন আৰু কাৰিকৰী দিশত প্ৰতিশ্ৰুতিসম্পন্ন ব্যক্তি। প্ৰতিযোগিতামূলক পৰ্যটন ক্ষেত্ৰত এই ব্যৱসায়, বিনিয়োগ আৰু সংস্থাপনে বিশ্বৰ মহাকাশ পৰ্যটন অৰ্থনীতিক অধিক টনকিয়াল কৰিব। তাৰ লগে লগে মহাকাশ পৰ্যটকৰ সংখ্যাও বাঢ়িব। সম্প্ৰতি বিভিন্ন বিশ্লেষকে মত পোষণ কৰা মতে এতিয়া মহাকাশ পৰ্যটন ‘ধনী মানুহৰ খেল’ হৈ আছে। হয়তো প্ৰতিযোগিতামূলক পৰ্যটন ক্ষেত্ৰত ভ্ৰমণৰ ব্যয় নিম্নগামী হ’ব আৰু সাধাৰণ লোকৰ বাবেও এই ভ্ৰমণ সহজ হৈ পৰিব। নতুন নতুন কাৰিকৰী দিশৰ গৱেষণা আৰু বিকাশে এই পৰ্যটন ক্ষেত্ৰক অধিক সহজলভ্য কৰি তুলিব আৰু সকলোৰে হেঁপাহ পূৰণ কৰাৰ সুযোগ দিব। এচাম বিশ্লেষকৰ সমীক্ষা মতে ২০২৭ চনলৈ বিশ্বৰ মহাকাশ পৰ্যটনে প্ৰায় ২০০ কোটি মাৰ্কিন ডলাৰ

পৰিমাণৰ ব্যৱসায় কৰিব। এনে অভিযানৰ দ্বাৰা আন এটা সুফল পোৱা যাব। সেয়া হৈছে— মহাকাশ পৰ্যটকৰ পৰা লাভ কৰা ধন প্ৰতিষ্ঠানসমূহে বিভিন্ন গৱেষণামূলক আৰু কাৰিকৰী বিকাশৰ উদ্দেশ্যত বিনিয়োগ কৰিব পাৰিব। চলিত ২০২১ বৰ্ষৰ ৮ ডিছেম্বৰত ১২ দিনৰ বাবে মহাকাশলৈ যাব দুগৰাকী পৰ্যটক। ‘ছ্যুজ এম এছ-২০’ অভিযানত তেওঁলোকে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মহাকাশ আস্থানলৈ ৰাওনা হ’ব। ২০২২ বৰ্ষৰ ফেব্ৰুৱাৰীত পুনৰ আন এটা তিনিজনীয়া মহাকাশ পৰ্যটকৰ দলে ‘ব্ৰু ড্ৰেগন’ অভিযানত ১০ দিনৰ বাবে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মহাকাশ আস্থানলৈ ৰাওনা হ’ব। সম্প্ৰতি আমেৰিকাৰ ‘নাছা’ আৰু ৰাছিয়াৰ ‘ৰছকছমছ’ চৰকাৰীভাৱে মহাকাশ পৰ্যটনৰ প্ৰস্তুতিত ব্যস্ত থকাৰ লগতে ব্যক্তিগত প্ৰতিষ্ঠান জেফ বেজ’ছৰ ‘ব্লু অৰিজিন’ (Blue Origin), ৰিছাৰ্ড ব্ৰেনছনৰ ‘ভাৰ্জিন গেলেক্টিক’ (Virgin Galactic) আৰু এলন মাৰ্কৰ ‘স্পেচ এক্স’ (SpaceX) মহাকাশ পৰ্যটনক আগুৱাই নিয়াৰ বাবে প্ৰস্তুত হৈ আছে। হাতত ধন থাকিলে মহাকাশ ভ্ৰমণ এতিয়া তেনেই সহজ। ❖

শিৱসাগৰ পুখুৰীৰ চাৰিপাৰ

■ সোণালী গাঁও

শিৱসাগৰ এক ঐতিহাসিক নাম। আহোমসকলৰ প্ৰায় ছশ বছৰীয়া শাসনকালৰ সোণালী ঐতিহ্য বহনকাৰী শিৱসাগৰ। শিৱসাগৰৰ পুৰণি নাম কলধুপাৰ। আহোম ৰজা স্বৰ্গদেউ শিৱ সিংহৰ ৰাজত্বকালৰ পৰাহে এই ঠাই শিৱসাগৰ নামেৰে জনাজাত হ’ল। ব্ৰাহ্মণ দৈৱজ্ঞৰ উপদেশ অনুসৰি শিৱসিংহই ছত্ৰভংগ যোগৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবলৈ নিজৰ পত্নীক বৰৰজা উপাধি দি শাসন চলাইছিল। তেওঁৰেই দ্বিতীয়গৰাকী পত্নী আছিল অম্বিকা ওৰফে মদাম্বিকা। মদাম্বিকা বা অম্বিকা ৰাণীয়ে বৰৰজা হৈয়ে কলধুপাৰ নামৰ ঠাইখনত এটা পুখুৰী

খন্দোৱাই পাৰত দৌল সজাই দিছিল। কিছু বুৰঞ্জীবিদৰ মতে স্বামী শিৱ সিংহৰ নামত, আকৌ আন কিছু বুৰঞ্জীবিদৰ মতে আহোমসকলৰ উপাস্য দেৱতা লাংকুৰিবা শিৱৰ নামত এই পুখুৰী আৰু দৌল উছৰ্গা কৰা হৈছিল। তেতিয়াৰ পৰাই এই পুখুৰীৰ নাম শিৱসাগৰ পুখুৰী, দৌলৰ নাম শিৱদৌল আৰু ঠাইখনৰ নাম শিৱসাগৰ হ’ল বুলি জনা যায়।

এই ঐতিহাসিক শিৱসাগৰ পুখুৰীটোৰ চাৰিওদিশৰ চাৰিওটা পাৰৰ একো একোটা নাম থকা দেখা যায়। উল্লেখ্য যে কেৱল শিৱসাগৰ পুখুৰীৰ চাৰি

নিবন্ধ

পাৰৰ নামহে বুৰঞ্জীখ্যাত। পুখুৰীটোৰ পূব দিশৰ পাৰটোৰ নাম চেৰেকাপাৰ বা চাওৰকাপাৰ, পশ্চিম দিশৰ পাৰটোৰ নাম কাথপাৰ, উত্তৰ দিশৰ পাৰটোৰ নাম জয়ৰাপাৰ আৰু দক্ষিণ দিশৰ পাৰটোৰ নাম ঢুলীয়াপাৰ।

চেৰেকাপাৰ : শিৱসাগৰ পুখুৰীৰ পৰা পূব দিশলৈ প্ৰায় ৫/৬ কিল'মিটাৰ দূৰলৈ (গড়গাঁও নগৰৰ সিংহদুৱাৰলৈকে) চেৰেকাপাৰ অৱস্থিত। আহোম ভাষাত কোৱা হৈছিল চাও-ৰকা পাৰ, অৰ্থাৎ যাঠি ধৰা চমুৱা খেলৰ ৰণুৱা লোকসকলৰ বাসস্থান (চাও— আহোমৰ চমুৱা খেল, ৰক—যাঠি, আ—খেল)। এই চাওৰকাপাৰ কালক্ৰমত মানুহৰ মুখ বাগৰি চেৰেকাপাৰ হয়। আন এটা উৎসৰ মতে চেৰেকা নামৰ বৰপাত্ৰ গোহাঁইৰ তলত এটা হাতীমূৰ আছিল। (এটা হাতীমূৰ = এক হাজাৰ মানুহ)। এই লোকসকল বাস কৰা বাবে এই ঠাইখনৰ নাম চেৰেকাপাৰ হয়। আকৌ আন এটা উৎসৰ মতে চেৰেকাবৰুৱা নামৰ এজন বিষয়াৰ বাসস্থান থকাৰ বাবে এই ঠাইৰ নাম চেৰেকাপাৰ হয়। এতিয়াও এই অঞ্চলত লালিম গাঁও আৰু হাতীমূৰীয়া গাঁও নামেৰে দুখন ঐতিহাসিক গাঁও আছে। কোনো কোনো ইতিহাসবিদৰ মতে আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ অধীনত থকা অঞ্চলটোৱেই হ'ল চেৰেকাপাৰ। এই অঞ্চলত এতিয়াও বুঢ়াগোহাঁইৰ মৈদাম আৰু তেওঁৰ ঘৰ-বাৰী তথা পুখুৰীৰ ধ্বংসাৱশেষ দেখিবলৈ পোৱা যায়।

কাথপাৰ : উজনিৰ মানুহে কায়স্থ লোকসকলক কথিত ভাষাত কাইথ বুলি কৈছিল। ভাটীৰ দেশৰ পৰা বিভিন্ন সময়ত অহা এই কায়স্থ লোকসকলে ৰজাই নিৰ্দিষ্ট কৰি দিয়া ঠাইত বসবাস কৰিছিল। কায়স্থসকলে বসবাস কৰা এই অঞ্চলটোকে কাইথপাৰ বা কাথপাৰ নামেৰে জনা যায়। শিৱসাগৰ পুখুৰীৰ পশ্চিম দিশত অৱস্থিত এই কাথপাৰত এতিয়াও এখন ঐতিহাসিক থান আছে।

জয়ৰাপাৰ : আহোম ৰজা চুহুংমুঙৰ শাসনকালত চুতীয়া ৰাজ্য আহোমৰ অধীন হয়। ফ্ৰাচেংমুং

বৰগোহাঁইৰ নেতৃত্বত হোৱা আহোম-চুতীয়াৰ শেষ ৰণত আহোমসকল জয়ী হয়। এই যুদ্ধৰ ফলশ্ৰুতিত বহুতো চুতীয়া মানুহক বন্দী কৰি আনি ৰাজধানীৰ আশে-পাশে মাটি-বাৰী দি নিগাজিকৈ থাকিবলৈ দিছিল। এই বন্দী চুতীয়া মানুহখিনিক যি ঠাইত বহুৱাইছিল, সেইখিনি ঠায়েই জয়ৰাপাৰ নামে খ্যাত। কাৰণ, আহোম ভাষাত 'ৰা' শব্দই চুতীয়া মানুহক বুজায়। গতিকে চুতীয়া ৰণত জয়ী হৈ বন্দী কৰি অনা মানুহখিনিৰ বাসস্থানেই হ'ল জয়ৰাপাৰ।

ঢুলীয়াপাৰ : শিৱসাগৰ পুখুৰীৰ দক্ষিণ দিশৰ পাৰটোক ঢুলীয়াপাৰ বুলি কোৱা হয়। অসমৰ জাতীয় উৎসৱ বিহুৰ এক প্ৰধান বাদ্যযন্ত্ৰ হৈছে ঢোল। স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰ সিংহই ৰং-ৰহইচ উপভোগ কৰিবৰ বাবে ৰংঘৰ সজাইছিল। ৰংঘৰৰ পৰা বিভিন্ন অনুষ্ঠান দৰ্শনৰ বাবে সুবিধা হোৱাকৈ কিছুমান খেলৰ লোকক ওচৰে-পাঁজৰে থাকিবলৈ সুবিধা কৰি দিছিল। ঢুলীয়াসকলক থাকিবলৈ দিয়া ঠাইখনেই পৰৱৰ্তী সময়ত ঢুলীয়াপাৰৰূপে খ্যাত হৈ পৰিল। এই ঢুলীয়াপাৰ অঞ্চলটো শিৱসাগৰ পুখুৰীৰ দক্ষিণ দিশত অৱস্থিত। ঢুলীয়াপাৰ নামে খ্যাত এই অঞ্চলটো এতিয়াও ৰংঘৰৰ পৰা শিৱসাগৰ পুখুৰীলৈ বিস্তৃত।

শিৱসাগৰ পুখুৰীৰ চাৰিওটা পাৰ প্ৰায় ৫/৬ কিল'মিটাৰ দূৰলৈকে বিস্তৃত। শিৱসাগৰ পুখুৰীৰ চাৰিওপাৰৰ এই ঠাই, ইয়াত বসতি কৰা মানুহখিনিৰ ইতিহাসৰ বিভিন্ন ঘটনাৰ লগত সম্পৰ্ক থকা বাবে ইয়াৰ ঐতিহাসিক গুৰুত্বও আছে। ❖

শীতপ্রধান ঠাইত জলচৰ প্ৰাণীবোৰ জীয়াই থাকে কেনেকৈ?

■ নিবেদিতা তালুকদাৰ

নতুন ঠাই, নতুন মানুহ, নতুন পৰিবেশৰ মাজত উন্নাভৰ মনটো আনন্দেৰে ভৰি আছে। উন্নাভ মাক-দেউতাকৰ সৈতে জন্ম-কাশ্মীৰৰ লাডাখত ফুৰিবলৈ আহিছে। চাৰিওফালে বৰফ। উন্নাভে ছুৰেটাৰ,

জেকেট আদি গৰম কাপোৰ পিন্ধি পৰিবেশটো খুব উপভোগ কৰিছে। হোটেলৰ কোঠাত বহি তেওঁ ভাবিছে—এইবাৰ স্কুল খুলিলে তাৰ লগৰ বন্ধু-বান্ধৱীক এই ভ্ৰমণৰ কাহিনী, পেংগু হৃদৰ কথা ক'ব পাৰিব। হঠাৎ তাৰ মনত এটা প্ৰশ্ন উদয় হ'ল। শীতপ্রধান ঠাই বা বৰফ পৰা ঠাইত মানুহবোৰে গৰম কাপোৰ পিন্ধি নিজকে শীতৰ পৰা ৰক্ষা কৰে। কিন্তু যেতিয়া ঠাণ্ডা ঠাইত হৃদ বা জলাশয়বোৰত বৰফ জমা হয়, তেতিয়া তাত থকা মাছ-কাছ আদি বৰফৰ মাজত কেনেদৰে জীয়াই থাকে? শীতৰ পৰা নিজকে কেনেকৈ ৰক্ষা কৰে? উন্নাভে প্ৰশ্নটো মাক বৰফাক সুধিলে আৰু বৰফাই পানীৰ ব্যতিক্ৰান্ত প্ৰসাৰণৰ (Anomalous expansion of water) বিষয়ে বুজাই দিলে। পানীৰ ব্যতিক্ৰান্ত প্ৰসাৰণৰ বাবেই শীতপ্রধান অঞ্চলত জলচৰ প্ৰাণীবোৰ জীয়াই থকা সম্ভৱ।

আমাৰ পৰিবেশৰ উষ্ণতা কমাৰ লগে লগে নদ-নদী, সাগৰ-হৃদ আদি বায়ুৰ সংস্পৰ্শত থকা ওপৰৰ জলস্তৰটোৰ উষ্ণতা কমে। উষ্ণতা কমাৰ লগে লগে পানীৰ অণুবোৰে শক্তি এৰি দিয়ে, যাৰ ফলত পানীৰ

সংকোচন হয়। সংকুচিত হোৱাৰ বাবে পানীৰ আয়তন কমে, ঘনত্ব বাঢ়ে। ঘনত্ব বঢ়া মানে ওজন বঢ়া, অৰ্থাৎ, উষ্ণতা কমাৰ লগে লগে নদ-নদী, সাগৰ আদিৰ বায়ুৰ সংস্পৰ্শত থকা ওপৰৰ পানীৰ স্তৰ

গধুৰ হয় আৰু ই তললৈ গতি কৰে আৰু তলৰ পানী ওপৰলৈ যায়। উষ্ণতা 8° ছেলছিয়াছলৈ এই পৰিবহণ প্ৰক্ৰিয়া চলি থাকে। উষ্ণতা 8° ছেলছিয়াছৰ তললৈ হ্রাস পালে পানীয়ে এটা ব্যতিক্ৰমী ধৰ্ম দেখুৱায়। 8° ছেলছিয়াছতকৈ কম উষ্ণতাত পানীৰ সংকোচন নহয়, প্ৰসাৰণহে হয়। ইয়াক পানীৰ ব্যতিক্ৰান্ত প্ৰসাৰণ বোলে। পানীৰ আয়তন বাঢ়ে, ঘনত্ব কমে আৰু পানী পাতল হয়। পাতল হোৱা বাবে পানী তলৰ স্তৰলৈ নাযায়, ওপৰতে থাকে।

উষ্ণতা 0° ছেলছিয়াছ বা তাতকৈ কম হোৱাৰ লগে লগে ওপৰৰ তৰপটো বৰফ হ'বলৈ আৰম্ভ কৰে। বৰফৰ ঘনত্ব পানীতকৈ কম। সেয়েহে বৰফবোৰ জলাশয়বোৰৰ ওপৰত জমা হৈ এটা তৰপৰ সৃষ্টি কৰে। বৰফ তাপৰ কু-পৰিবাহী হোৱা বাবে তলৰ পানীৰ স্তৰটোৰ তাপ পৰিবাহিত হৈ ওপৰলৈ যাব নোৱাৰে, ফলত পানীৰ উষ্ণতা 8° ছেল. হৈয়ে থাকিব। 8° ছেল. উষ্ণতাত জলচৰ প্ৰাণীবোৰে পানীত থকা অক্সিজেন ব্যৱহাৰ কৰি ভালদৰে জীয়াই থাকিব পাৰে। এনেদৰে শীতপ্রধান দেশত জলচৰ প্ৰাণীবোৰ জীয়াই থাকে। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্ন

- ১। ক্ৰন'মিটাৰ (Chronometer) কোনে আৱিষ্কাৰ কৰিছিল?
- ২। বেৰ'মিটাৰ (Barometer) কোনে আৱিষ্কাৰ কৰিছিল?
- ৩। ১৯৭২ চনলৈকে লুচাই পাহাৰ হিচাপে পৰিচিত ৰাজ্যখনৰ বৰ্তমান নাম কি?
- ৪। দিল্লীৰ ৰাজ্যিক চৰাইটোৰ নাম কি?
- ৫। মৌবাহৰ খোঁটালিবোৰৰ আকৃতি কেনে? ❖

পেৰালিম্পিকৰ কথা

■ জাহ্নৱী বৰুৱা

Don't tell me you can't—(নোৱাৰোঁ বুলি নক'বা) পেৰালিম্পিকছৰ বিশ্বৰ চাইক্লিষ্টৰ (চাইকেল আৰোহী) তালিকাৰ আগশাৰীত থকা জুৱান জোছ মেন্‌ডেজৰ (Juan Jose Mendez) এই কথাষাৰ গঠনাত্মক মানসিকতাৰ এক উৎকৃষ্ট উদাহৰণ। ১৯৯২ চনত স্পেইন দেশৰ এই চাইক্লিষ্টজনে দুৰ্ঘটনাগ্ৰস্ত হৈ বাঁওহাতখন আৰু বাঁওভৰিখন হেৰুৱাবলগীয়া হয়। স্বাভাৱিকতেই তেওঁ প্ৰথমে দিশহাৰা হৈ পৰে। কিন্তু অপাৰ মনোবল আৰু দুৰ্জেয় ইচ্ছাশক্তিৰ বলত এখন হাত আৰু এখন ভৰিৰেই তেওঁ পুনৰ চাইকেল চলাবলৈ আৰম্ভ কৰে আৰু পেৰালিম্পিকত যোগদান কৰি নিজকে চাইক্লিষ্টৰ ৰূপত পুনৰ বলিষ্ঠ ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সক্ষম হয়। পেৰা অলিম্পিকত অংশগ্ৰহণ কৰা খেলুৱৈসকলৰ এই ধৰণৰ অলেখ প্ৰেৰণামূলক কাহিনী আছে। নাথাকিবই বা কিয়? পেৰালিম্পিকৰ মূলমন্ত্ৰই হৈছে 'Spirit in motion' অৰ্থাৎ নিজৰ ইচ্ছাশক্তিক কেতিয়াও থমকিবলৈ নিদিয়া। দৃঢ়তা, সমতা, অনুপ্ৰেৰণা আৰু সাহস—এই চাৰিটা হৈছে পেৰালিম্পিকৰ মূলখুঁটি। এই চাৰিটা মূলখুঁটিৰ ওপৰত ভৰ দিয়েই একোজন দিব্যাংগ খেলুৱৈয়ে খেলপথাৰত অবিশ্বাস্যভাৱে এজন সক্ষম খেলুৱৈৰ দৰে নিজৰ খেল প্ৰদৰ্শন কৰে। ইচ্ছাশক্তি থাকিলে শাৰীৰিক প্ৰতিবন্ধকতাই যে ব্যক্তিক বান্ধি ৰাখিব

নোৱাৰে পেৰালিম্পিক তাৰেই উদাহৰণ।

দিব্যাংগ ব্যক্তিসকলৰ মাজত এই ধৰণৰ সম্ভাৱনা দেখা পোৱা, পথপ্ৰদৰ্শক হৈ তেওঁলোকৰ মাজত ইচ্ছাশক্তিৰ জোৱাৰ আনিবলৈ চেষ্টা কৰা ব্যক্তিজন আছিল ছাৰ লুডৱিগ গাটমেন (Sir Ludwig Guttmann)। তেওঁ পেছাত এজন স্নায়ু শল্যচিকিৎসক (neurosurgeon) আছিল। ১৯৪৩ চনত ব্ৰিটিছ চৰকাৰে ইংলেণ্ডৰ ৰাকিংহামশায়াৰ (Buckinghamshire)ত অৱস্থিত ষ্ট'ক মেণ্ডেভিল হাস্পাতালত (Stoke Mandeville Hospital), নেছনেল স্পাইন ইন্‌জুৰিছ চেণ্টাৰ (National Spine Injuries Centre) নামৰ এটা চিকিৎসা কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰে আৰু গাটমেনক তাৰ সঞ্চালকৰূপে নিয়োগ কৰে। ১৯৪৪ চনৰ ১ ফেব্ৰুৱাৰীত মুকলি হোৱা এই কেন্দ্ৰটোত ইংলেণ্ডৰ বায়ু সেনা বাহিনীৰ দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধত মেৰুদণ্ডত আঘাত পোৱা কেইবাজনো পাইলটক ভৰ্তি কৰোৱা হয়। গাটমেনে বিশ্বাস কৰিছিল যে ঔষধ আৰু থেৰাপীৰ লগতে খেলা-ধূলাৰ জৰিয়তে এই আঘাতপ্ৰাপ্ত জোৱানসকলক সোনকালে আৰোগ্য কৰাটো সম্ভৱ হ'ব আৰু খেলা-ধূলাই তেওঁলোকৰ হেৰুওৱা আত্মবিশ্বাস তথা শাৰীৰিক-মানসিক শক্তিও পুনৰুদ্ধাৰ কৰিব। গাটমেনৰ এই ধাৰণাই যেতিয়া আশানুৰূপ সাঁহাৰি লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল, তেওঁ বিষয়টো অলপ বিশদভাৱে ভাবিলে আৰু ১৯৪৮ চনৰ ২৯ জুলাইত সেই জোৱানসকলৰ মাজত প্ৰথমবাৰৰ বাবে ষ্ট'ক মেণ্ডেভিল গেমছ নামৰ এক প্ৰতিযোগিতা (Stoke Mandeville Games) আয়োজন কৰিলে। হাস্পাতালখনৰ নামৰ লগত সংগতি ৰাখিয়ে এই নাম ৰখা হ'ল। উল্লেখযোগ্য যে সেইদিনাই লণ্ডন অলিম্পিকৰো আৰম্ভণি আছিল। খেলত অংশগ্ৰহণ কৰা ১৬ জন জোৱান (পুৰুষ-মহিলা) মেৰুদণ্ডত আঘাতপ্ৰাপ্ত

ত্ৰীড়াংগন

আছিল আৰু তেওঁলোকে হুইল চেয়াৰত বহিয়েই আৰ্চাৰী প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। হুইল চেয়াৰত বহি এইদৰে খেলা খেলক গাটমেনে নাম দিছিল পেৰালেজিক গেমছ (Paralegic Games)। যিবোৰ লোক পেৰালেজিয়াত (Perlegia) ভুগে তেওঁলোকক পেৰালেজিক বোলা হয়। পেৰালেজিক শব্দটোৰ অৰ্থ হ'ল পক্ষাঘাতত ভুগি দুয়োখন ভৰি অকামিলা হৈ পৰা লোক। পিছলৈ এই প্ৰতিযোগিতাক পেৰেলেল গেমছ (Parallel Games) বুলিও কোৱা হৈছিল কিয়নো সেই সময়ত অন্য ক্ষেত্ৰৰ দিব্যাংগসকলকো এই খেলত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল। ইয়াৰ মহান উদ্দেশ্য, জনগণৰ সমৰ্থন আৰু অভূতপূৰ্ব জনপ্ৰিয়তাৰ বাবে ই অতি কম সময়তে এক আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্য্যায়ৰ প্ৰতিযোগিতালৈ পৰ্য্যবাসিত হ'ল। এই প্ৰতিযোগিতাৰ অবিশ্বাস্য সফলতাই অলিম্পিক আয়োজক কমিটিকো সহজতেই আকৰ্ষিত কৰিলে আৰু ১৯৬০ চনত ৰোমত অনুষ্ঠিত হোৱা অলিম্পিক খেলৰ লগতেই সমান্তৰালভাৱে নৱম বাৰ্ষিক আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ষ্ট'ক মেণ্ডেভিল গেমছৰো আয়োজন কৰা হ'ল। তাৰ পিছৰ পৰাই প্ৰতিবাৰ অলিম্পিক শেষ হোৱাৰ কেইদিনমানৰ পিছতেই সেই একেঠাইতে এই প্ৰতিযোগিতা পেৰালিম্পিক নাম দি অনুষ্ঠিত কৰি অহা হৈছিল। পেৰালিম্পিক নামটো যদিও ব্যৱহাৰ কৰি থকা হৈছিল, আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় অলিম্পিক কমিটিয়ে (International Olympic Committee, IOC) ১৯৮৪ চনহে ইয়াক আনুষ্ঠানিকভাৱে স্বীকৃতি দিয়ে। ১৯৮৯ চনৰ ২২ ছেপ্টেম্বৰত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পেৰালিম্পিকছ কমিটি (International Paralympics Committee, IPC) গঠন কৰা হয় আৰু অলিম্পিকৰ দৰেই গ্ৰীষ্মকালীন আৰু শীতকালীন দুয়োটা সময়তেই অনুষ্ঠিত কৰাৰ প্ৰথা আৰম্ভ হয়। বৰ্তমান সময়ত দিব্যাংগ খেলুৱৈসকলৰ শাৰীৰিক প্ৰতিবন্ধকতাৰ বিভিন্নতাৰ ভিত্তিত পূৰ্বতকৈ অধিক খেল অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে আৰু খেলুৱৈসকলক ৬টা ভাগত শ্ৰেণীবিভাগ কৰা হৈছে। প্ৰতিবন্ধকতাৰ সেই ভাগকেইটা হ'ল : বিকলাংগ (amputee), মস্তিষ্কৰ পক্ষাঘাত (Cerebral Palsy), বৌদ্ধিক বিকলাংগতা

(Intellectual disability), দৃষ্টিশক্তিহীনতা (Visually impaired), মেৰুদণ্ডত আঘাতপ্ৰাপ্ত (Spinal injuries) আৰু বাওনা বা যিকোনো শাৰীৰিক অক্ষমতা। এইবোৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি পেৰালিম্পিকছত সম্প্ৰতি ২৮ বিধ খেল অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। গ্ৰীষ্মকালীন পেৰালিম্পিকত আৰ্চাৰী, চাইক্লিং, বেডমিণ্টন, ছুইমিং, জুড', হুইল চেয়াৰ বাস্কেট বল, হুইল চেয়াৰ ৰাগ্‌বি আদিকে ধৰি মুঠ ২২ বিধ খেল খেলা হয়। শীতকালীন পেৰালিম্পিকছত অনুষ্ঠিত কৰা বাকী ৬ বিধ খেল হ'ল বৰফত খেলা হকী (Ice sledge hockey), ক্ৰছ কাণ্ট্ৰি স্কিয়িং (Cross Country Skiing), এলপাইন স্কিয়িং (Alpine skiing), বায়াথল'ন (Biathlon), পেৰা স্ন' ব'ৰ্ডিং (Para snow boarding) আৰু হুইল চেয়াৰ কাৰ্লিং (Wheel chair curling)।

পেৰালিম্পিকৰ বহু খেলুৱৈৰ কাহিনী বিস্ময়কৰ তথা প্ৰেৰণাদায়ক। এনে ক্ষেত্ৰত পোলেণ্ডৰ নাটালিয়া পাৰ্টিকা আৰু আমেৰিকাৰ নাটালিয়া ডু ইভৰ নাম ল'ব পাৰি। নাটালিয়া পাৰ্টিকাই টেবল-টেনিছত ২০১২ চনত আৰু সাঁতোৰবিদ নাটালিয়া ডু ট'ইটে ২০০৮ চনত পেৰালিম্পিক আৰু অলিম্পিক উভয়তে অংশগ্ৰহণ কৰা খেলুৱৈৰ সন্মান লাভ কৰিছিল।

এতিয়া আহোঁ নিজৰ দেশৰ কথা লৈ। ভাৰতবৰ্ষই পেৰালিম্পিকত ১৯৬৮ চনত প্ৰথমে যোগদান কৰে। ১৯৭২ চনত যোগদান কৰাৰ পিছত ১৯৭৬ আৰু ১৯৮০ চনত যোগদান কৰা নাছিল। তাৰ পিছত পুনৰ ১৯৮৪ চনত যোগদান কৰে আৰু বৰ্তমানলৈ এই ধাৰা অব্যাহত আছে। ১৯৭২ চনত ভাৰতে মুৰুলীকান্ত পাটেকাৰৰ জৰিয়তে সাঁতোৰত প্ৰথম সোণৰ পদক জিকিবলৈ সক্ষম হৈছিল। তাৰ পিছতো প্ৰতিবাৰেই পদক বুটলিবলৈ সক্ষম হৈছিল যদিও এই বছৰ টকিঅ'ত অনুষ্ঠিত হোৱা পেৰালিম্পিকত ভাৰতে উৎকৃষ্ট প্ৰদৰ্শন আগবঢ়ায়। ৫টা সোণ, ৮টা ৰূপ আৰু ৬টা ব্ৰঞ্জৰে মুঠ ১৯টা পদক লাভ কৰি বিশ্ব পেৰালিম্পিকৰ পদকৰ তালিকাত ভাৰতৰ স্থান ২৪ নম্বৰলৈ উন্নীত হয়। ❖

জাতিংগাত চৰাইৰ আত্মহনন

পৃথিবীৰ প্ৰথম মুদ্ৰাৰ নমুনা

চম্বুজ টি এম ৩২ মহাকাশযান

‘পৰ্বতাৰোহণকাৰীৰ আকৰ্ষণ : সপ্তশৃংগ’ লেখাটোৰ লগত সম্পৰ্কিত কেইখনমান ছবি

মাউণ্ট এভাবেষ্ট

ডেনালি

কিলিমাঞ্জাৰো

মাউণ্ট এলব্ৰেছ

মাউণ্ট বিনছন

মাউণ্ট একোৎকাণ্ডা

মাউণ্ট কাৰ্ছটেন্জ